

Posušje info

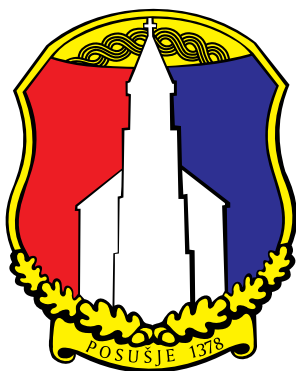
broj 7, godina 2020.

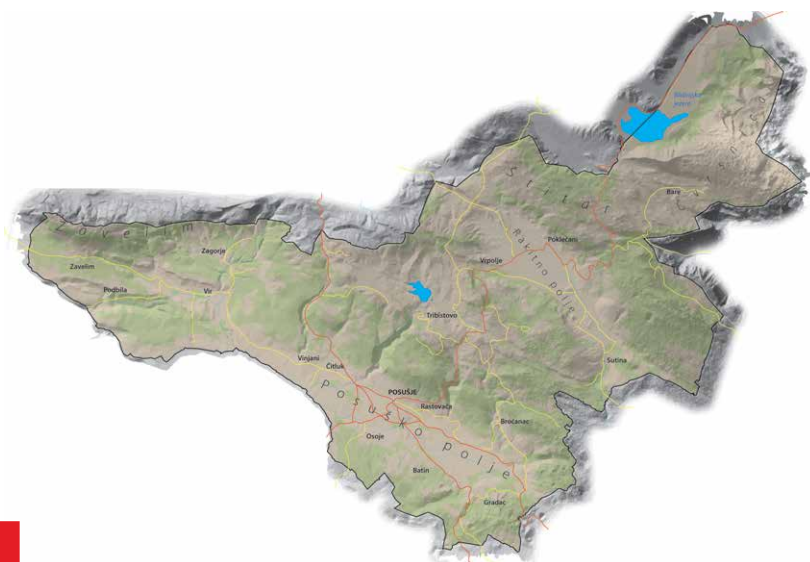
NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI IZ GOSPODARSKOG, KULTURNOG I POLITIČKOG ŽIVOTA U NAŠOJ OPĆINI ZADNJIH GODINU DANA

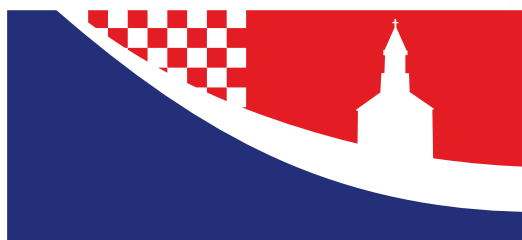

Grb općine Posušje

Kartografski prikaz općine Posušje

Zastava općine Posušje

Sadržaj:

Riječ Načelnika	4
Aktivnosti lokalne uprave.....	6
Gospodarstvo.....	14
Infrastruktura.....	17
Turizam i zaštita okoliša	22
Briga o najmlađima.....	24
Obljetnice	28
Korona	32
Kultura.....	34
Posuško lito.....	36
Ostala događanja	44
Sport	47
Povijesna infografika	50

Općina Posušje: +387 39 681 035

Pratite nas na:

Hitni telefonski brojevi

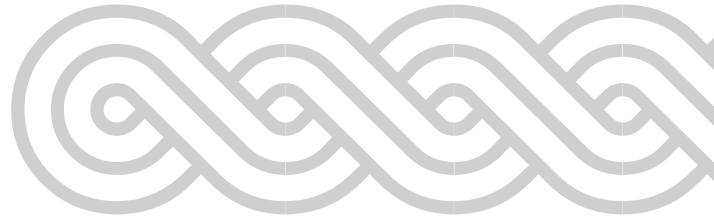
Vatrogasci: 123
Polijska postaja: 122
Hitna medicinska služba: 124

Važniji telefonski brojevi

Dom zdravlja: +387 39 681 017
Centar za socijalni rad: +387 39 681 053
Crveni križ: +387 39 681 790
Župni ured Posušje: +387 39 681 052
EPHZHB - posl. Posušje: +387 39 681 004
HT Centar Posušje: +387 39 685 060
HP Posušje: +387 39 681 134
TAXI služba "Bajko" +387 63 442 832
TAXI služba "Vaš Taxi" +387 63 425 400
Radio Posušje: +387 39 681 661
Radio Plus: +387 39 682 981
HGSS: +387 63 354 192

Smještaj u Posušju:

Motel Bagušić: +387 63 381 122
Motel Viktorija: +387 63 879 555
Motel Penava: +387 63 580 580
Motel F1: +387 39 680 543

Poštovani žitelji Posušja,

Pred vama je još jedan Posušje info, informativno glasilo Općine Posušje, u kojemu vam jednom godišnje, prilikom proslave Dana općine donosimo najvažnije događaje, vijesti i zanimljivosti iz Posušja.

Iza nas je osam godina od preuzimanja odgovornosti i povjerenja naših sugrađana za vođenje Posušja. Usudim se kazati kako je za nama osam godina od pokretanja Posušja s mrtve točke na kojoj je godinama stajalo. Sa svim naporima, izazovima i postignućima u proteklim godinama upoznali smo vas u prethodnim brojevima, a u ovome, 7. po redu izdanju nastojat ćemo predstaviti vam najznačajnije aktivnosti iz proteklih godinu dana. S ponosom ističem kako je godina iza nas bila plodonosna te nije lako u svega nekoliko stranica sažeti sve projekte koji su otpočeti i realizirani u našoj općini, svaki od njih sa zajedničkim ciljem unaprjeđenja životnih uvjeta naših žitelja. Nekada je taj put bio lakši, nekada s mnoštvom prepreka, ali temelj za izgradnju svakoga mjesta velika je ljubav i želja za njegovim napretkom onih koji su mu na čelu. Kada je taj preduvjet ispunjen, sve ostalo, brže ili sporije, sjeda na svoje mjesto.

Uvijek volim istaknuti kako je općina Posušje najmlađa po strukturi stanovništva u BiH, a Bogu hvala, zadnjih godina ponovo bilježimo pozitivan prirodni prirast. Stoga poseban naglasak stavljamo na projekte koji su važni za posušku djecu. Tako je u proteklih godinu dana izgrađeno novo krilo područne škole u Čitluku, postavljena nova termofasada i otvori na vraničkoj školi, rekonstruiran sustav centralnog grijanja u OŠ Ivana Mažuranića, odrađeni su završni građevinsko-zanatski radovi, radovi postavljanja unutarnjih instalacija te završni radovi žbukanja zidova i grubog uređenja okoliša na novoj osnovnoj školi „Fra Petar Bakula“ u kojoj se trenutno radi na uređenju podova i namještaja. Pomogli smo radove na konačnoj uspostavi dječjeg vrtića u Rakitnu, uredili okoliš i sanirali elektroinstalacije dječjeg vrtića „Bajka“ koji, kao i područna škola u Vinjanima, uskoro kreće u proces energetske obnove.

Uveli smo besplatan prijevoz za posuške školarce te stipendiramo naših 27 studenata. Istražujući tržište rada i potrebe našeg gospodarstva deficitarna zanimanja vrednujemo dodatnim bodovima, a osluškujući potrebe tržišta uvodimo nova strukovna zanimanja. S tim ciljem vrhunski smo opremili Tehnološki park Posušje kao centar za razvoj praktičnih, a uskoro i IT znanja.

Uprava Općine, kao i prethodnih godina, radila je na izradi planske dokumentacije, izgradnji novih te obnovi postojećih prometnica. Širimo mrežu rasvjete u sve dijelove naše općine, a ni u protekloj godini nismo dozvolili zastoje na izgradnji vodovodne mreže. Polagano, ali sigurno gradimo kanalizacijski sustav u kojega je od vremena izdavanja prošlogodišnje brošure uloženo preko 750.000,00 KM, zajednički financiranih od strane Općine Posušje, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH te Fonda za zaštitu okoliša FBiH. Organizirali smo ili potpomogli sve aktivnosti na izgradnji lokalne infrastrukture, kako u mjesnim zajednicama, tako u gradskim ulicama, ali i one inicijative čiji su pokretači posuške udruge ili klubovi.

Suradnja je od iznimne važnosti i kada su u pitanju naši gospodarstvenici te im nastojimo biti na raspolaganju i od pomoći, jer samo uz naše napore u razvoju infrastrukture i njihov poslovni uspjeh možemo stvoriti dobru životnu perspektivu te sigurne i kvalitetne uvjete za život, rad i ostanak ljudi u Posušju. Iz općinskih nadležnosti, osim infrastrukturnog razvoja, jačamo i druge segmente kvalitete života ljudi. Stoga pomažemo našim udrugama, športskim klubovima, a Posušje se zadnjih godina visoko uzdignulo ponudom kulturnih i zabavnih sadržaja, osobito u ljetnim mjesecima. Obilježavali smo ili sudjelovali u obilježavanju svih važnih posuških, vjerskih ili nacionalnih događanja, organizirali i pomogli organizirati sve ostale konstruktivne ideje i događaje. Bili smo pokretači pozitivnih promjena u društvu – poput inicijative za uvođenje neradne nedjelje te vodili brigu o socijalno ugroženim kategorijama.

Odgovorno tvrdim kako imamo dobar tim, sastavljen od iskusnih ljudi, ali i onih mladih, ambicioznih i punih ideja. Posložili smo prioritete kroz naše strateške dokumente, ali i izvan njih uvijek tražimo nove načine za unaprjeđenje Posušja. Nažalost, ograničeni prihodi često nas sputavaju u tim nastojanjima, ali zato smo se izvještali u lobiranju i traženju sredstava od natječaja i donatora sa svih razina vlasti te institucija iz zemlje i inozemstva. Nismo čekali povoljne uvjete i priliku za to, već smo je sami stvarali. Na tom putu uspostavljali smo prijateljstva i dobre odnose s brojnim lokalnim zajednicama u zemlji, Republici Hrvatskoj, ali i šire te smo nastojali predstaviti sve potencijale i stvoriti pozitivnu sliku o našem Posušju gdje god smo mogli.

U godinama iza nas, sanirali smo financijsko rasulo naše institucije, a svaka godina donosila je sve veći proračun Općine Posušje. U osam godina moga mandata, proračun Općine gotovo je udvostručen te je Općinsko vijeće krajem prošle godine jednoglasno usvojilo rekordan proračun za 2020. godinu u iznosu od 9.821.400,00 KM.

No, nažalost, ova godina ostati će upamćena po krizi koja je zahvatila cijeli svijet, a nažalost ni mi nismo ostali pošteđeni njezinoga udara. Ali uz sve nedaće, pad prihoda i probleme koji su nas zahvatili, kriza je iznjedrila i nešto dobro – solidarnost i zajedništvo. Pod vodstvom Stožera civilne zaštite općine Posušje, zajedno s našim Domom zdravlja, policijom, Crvenim križem, Vodovodom, vatrogascima, HGSS-om, donatorima i našim žiteljima, disciplinirano smo i uspješno prebrodili jedan težak i posve drugačiji način života. Borba s virusom nanijela je velike štete gospodarstvu, te smo u skladu sa svojim mogućnostima potpomogli 109 subjekata kojima je tijekom pandemije bio zabranjen rad.

Slijedi nam neizvjestan i zahtjevan period, te ne možemo znati što će biti s gospodarstvom, školstvom, općinskim prihodima i načinom života na koji smo naviknuli prije korone. Ali nastojat ćemo raditi i graditi kao dosada. Posušje je svake godine sve ljepše, organiziranije, sa sve više pozitivnog duha i dobrih inicijativa na svim poljima.

Stoga vas pozivam da nastavimo raditi zajedno, surađivati te i dalje širiti pozitivnu energiju na području naše općine koja je prekrasna i puna potencijala. Pet magistralnih pravaca s posuškim zaobilaznicama, pozitivni demografski trendovi, blizina mora i planinskih odredišta, uzgoj domaće hrane, razvoj turizma te porast izvoza posušskog gospodarstva daju nam priliku za razvoj koju ćemo znati iskoristiti. Čeka nas još puno posla na planiranju, izgradnji, uređenju i održavanju. No, nemojmo se predati umoru, nemojmo stati. Radimo, svatko u svome djelokrugu jer to dugujemo našim precima, braniteljima i našoj djeci. Ja sam spreman da i dalje, u zajedništvu, nastavimo raditi i graditi naše Posušje.

Na koncu koristim priliku čestitati vam Dan općine Posušje i blagdan Velike Gospe, naše nebeske zaštitnice.

Vaš načelnik
Branko Bago

Načelnik Bago potpisao ugovor o financijskoj potpori za novu osnovnu školu u vrijednosti 1.100.000,00 kuna

Nova osnovna škola

Učenici OŠ Ivana Mažuranića u Posušju

Zdravka Bušić, potpredsjednica HDZ-a i zastupnica u Saboru RH te Žana Čorić iz Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH u obilasku nove škole

1.100.000,00 kuna za novu osnovnu školu

Općina Posušje najmlađa je sredina po strukturi stanovništva u BiH. Stoga imamo posebnu obavezu vođenja sustavne brige o materijalno - tehničkim uvjetima za izvođenje nastave u našim osnovnim školama te ulaganja svakodnevnog truda u njihovo unaprjeđenje. Među trenutnim prioritetima dovršetak je izgradnje nove osnovne škole u Posušju. Naime, postojeći objekt škole građen je prije četiri desetljeća za druge kapacitete i uvjete rada. U međuvremenu je Posušje raslo, s njime i broj đaka. Tako je OŠ Ivana Mažuranića postala najmnogobrojnija u BiH. To nas ispunjava ponosom, ali i potiče na dodatno zalaganje i traganje za načinima financiranja dovršetka objekta nove škole. Stoga nas je posebno obradovala vijest da su Vlada Republike Hrvatske i Središnji državni ured za Hrvate izvan RH pozitivno ocijenili naš projekt naziva "Građevinsko - zanatski radovi u novoj Osnovnoj školi fra Petar Bakula - završna faza" te odobrili sredstva u iznosu od 1.100.000,00 kuna. U vremenu kada se brojne škole zatvaraju, bez obzira koliko je lokalnoj jedinici teško pribaviti sredstva za sve potrebe, blagoslovljeni smo gradnjom nove škole i ulaganjem u najveće bogatstvo - našu djecu. Tim povodom, načelnik Branko Bago potpisao je ugovor o financijskoj potpori na svečanosti koju je Središnji državni ured za Hrvate izvan RH organizirao početkom rujna u prostorijama Franjevačkog samostana u Tolisi na kojoj je sudjelovao i predsjednik Vlade RH, Andrej Plenković. Ovaj značajan iznos rezultat je nastojanja općinske administracije za pronalaskom dodatnih sredstava kojima ćemo omogućiti unaprjeđenje kvalitete života naših žitelja, a svaki odobreni projekt samo je daljnji poticaj da radimo još više. Ne mirimo se s činjenicom što je Općina fiskalno ograničena jer su nam prihodi relativno mali, a potrebe za rashodima i ulaganjima velike, već tu situaciju uspješno nadomještamo neumornom pripremom kvalitetnih projekata prema svim razinama vlasti i institucijama, kako u BiH, tako i u RH te EU.

Svjesni smo kako usporavanje i odmor u ovim aktivnostima nisu opcija jer nemamo alternative za veću prihodovnu stranu proračuna. Stoga ne odustajemo od dosadašnjeg načina rada i pripreme projekta, on već daje rezultate, a sigurni smo da će tako biti i u budućnosti.

Prekogranična suradnja

Općina Posušje pripremom kvalitetnih projekata osigurava trećinu proračunskih sredstava. Ovo jest ambiciozno, no kako bi ostvarili zacrtane ciljeve te i u budućnosti pribavljali značajna sredstva koja ćemo usmjeravati u razvoj Posušja moramo biti u toku sa svim novitetima, osobito kada govorimo o pribavljanju sredstava iz stranih izvora. Stoga su djelatnici Općine Posušje sredinom listopada sudjelovali na dvije radionice u prostorijama Razvojne agencije Šibensko-kninske županije, a uz njih je održan i sastanak partnera na projektu „Compete Plamet“ koji je financiran iz programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014 - 2020, uk-

upne vrijednosti 1.603.369,21 €. Nositelj projekta je Javna ustanova Razvojna agencija Županije Zapadnohercegovačke (HERAG), a partneri na projektu su Općina Posušje te Razvojna agencija Šibensko kninske županije (JURA ŠKŽ). Projektom su nabavljeni strojevi za Tehnološki park Posušje na kojima posuški srednjoškolci obavljaju praktičnu nastavu, uspostavljena je mreža znanja dionika iz javnog, privatnog, obrazovnog i istraživačkog sektora na području sektora metala i plastike iz obje države te su provedene brojne edukacijske aktivnosti poput radionica, konferencija i seminara. Najznačajnija karakteristika ovog projekta upravo je podrška razvoju srednjoškolskog obrazovnog sustava prilagođenog potrebama tržišta rada kroz praksu na strojevima, potom suradnja sa sveučilištima, prvenstveno s Fakultetom strojarstva, računarstva i elektrotehnike Sveučilišta u Mostaru kroz stručne edukacije za poduzetnike. Za potrebe pružanja usluga korisnicima Tehnološkog parka Posušje na raspolaganju su treneri dodatno obučeni u sklopu ovoga projekta što je od neizmjernog značaja za praksu i sveukupni proces dualnog obrazovanja posuških školaraca kojemu težimo.

Naši stipendisti

Jedna od poluga uspješnog gospodarstva adekvatan je i dobro obrazovan kadar. Stoga u suradnji s gospodarstvenicima, obrazovnim ustanovama i Službom za zapošljavanje, Općina Posušje aktivno sudjeluje u formiranju novih zanimanja i poticanju onih deficitarnih. Zato smo s ciljem poboljšanja stanja na tržištu rada istražili potrebe naših poslodavaca kako bi došli do važnih i za gospodarstvo korisnih informacija o deficitarnim zanimanjima koja im stvaraju probleme prilikom pronalaska kvalitetnih kadrova. Tako dobivene informacije bile su vodič ove, kao i prethodne godine, prilikom raspisivanja natječaja za dodjelu studentskih stipendija te su na temelju prikupljenih podataka pojedina tražena zanimanja (elektrotehnika/elektrotehnika i informacijska tehnologija, strojarstvo, računarstvo, arhitektura/arhitektura i urbanizam, građevina, kemijsko inženjerstvo, grafička tehnologija, medicina i logopedija) vrednovana dodatnim bodovima, s nadom kako će dugoročno takva odluka utjecati na učenike da upisuju smjerove koji su traženi na tržištu rada i koji će im omogućiti sigurno zaposlenje, ali i imati pozitivan utjecaj na razvoj posuškog gospodarstva.

Sredinom siječnja, u Općinskoj vijećnici upriličeno je svečano potpisivanje ugovora o stipendiranju u akademskoj 2019./20. godini. Pravo na stipendiju Općine Posušje, po prethodno provedenom natječaju, ostvarilo je 27 studenata, a ukupan iznos stipendije je 1.000 KM. U neformalnom razgovoru, načelnik Branko Bago upoznao se sa stipendistima koji su predstavljajući se ukratko govorili i o fakultetskim smjerovima koje pohađaju te im poželio puno sreće i uspjeha, ali i izrazio nadu da se nakon završenog obrazovanja vrate u Posušje i pridonese unapređenju i razvoju svoga kraja. „Iako skromna, nadam se da će Vam ova stipendija barem djelomično pomoći u daljnjem školovanju i razvoju“, istaknuo je Načelnik.

Djelatnici Općine Posušje na radionicama u Šibeniku

Posuški srednjoškolci na obuci u Tehnološkom parku Posušje

Sastanak partnera na projektu „Compete Plamet“ u prostorijama Razvojne agencije Šibensko-kninske županije

Jedan dio od ukupno 27 stipendista Općine Posušje na svečanosti potpisivanja u Općinskoj vijećnici

Strukovna zanimanja postaju sve popularnija

Nova zanimanja u našoj Srednjoj strukovnoj školi

Budući srednjoškolci iz općine Posušje od jeseni će se moći školovati za elektrotehničara, a ubuduće i za farmaceutskog tehničara ako se pokaže dovoljno zanimanje učenika devetih razreda. Naime, Srednja strukovna škola Posušje uputila je Općinskom vijeću zahtjev za uvođenje ovih zanimanja u školskoj 2020./21. godini što je Vijeće, s ciljem jačanja ponude zanimanja koja prate potrebe tržišta rada, na svojoj 33. sjednici i usvojilo.

Adrese bez broja – stvar prošlosti

Ponekad ostvarenje naizgled običnih i razumnih ciljeva za olakšavanje života građana nije jednostavno kako se čini. Ovome u prilog govori činjenica kako je Općina Posušje jedna od samo 20 jedinica lokalne samouprave u FBiH koja je uspjela završiti uspostavu Adresnog registra, čime su adrese bez broja na cjelokupnom teritoriju općine Posušje postale stvar prošlosti. Tim povodom Općinu Posušje je u studenome protekle godine posjetio ravnatelj Federalne uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Željko Obradović, kako bi zajednički obilježili uspješnu implementaciju projekta Adresnog registra u Posušju.

Nadležna općinska služba za imovinsko – pravne, geodetske poslove, katastar, prostorno uređenje i zaštitu okoliša provela je aktivnosti postavljanja preko 600 pločica s kućnim brojevima. Također je postavljeno 170 ploča s nazivima trgova i ulica, te gotovo jednako toliko ploča s nazivima dijelova naseljenih mjesta na području općine Posušje. Postupak određivanja kućnih brojeva kao i samo postavljanje na objektima odrađeno je potpuno besplatno za sve fizičke i pravne osobe.

Općina Posušje aktivan je partner Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove i u drugim projektima poput Registra cijena nekretnina i Digitalnog arhiva. Također, od 2015. godine provodimo projekt uspostave zemljišne knjige za Posušje kojim se konačno

Simboličnim postavljanjem broja 30 na zgradu Općine Posušje otpočela posljednja faza projekta uspostave Adresnog registra

rješava pitanje vlasništva nad nekretninama. Svi ovi projekti usmjereni su na stvaranje kvalitetnih okvira za unapređenje sustava življenja i poslovanja u našem Posušju. Načelnik Bago tom prilikom istaknuo je kako se ovim registrom olakšavaju svakodnevne aktivnosti stanovništva. Sada je moguće brzo i lako doći do svake adrese na području 20 naseljenih mjesta naše općine.

Sve javne službe, hitna pomoć, policija, komunalne i druge službe, imaju pristup podacima iz registra i precizno će znati lokaciju na kojoj trebaju intervenirati. Nadalje, olakšava se rad poduzetnika jer adrese bez broja odlaze u zaborav. Nakon otkrivanja pločice s brojem 30 na zgradi Općine Posušje, simbolično je otpočela zadnja faza projekta, a tom prilikom ravnatelj Obradović izrazio je zadovoljstvo zbog dobre suradnje s Općinom Posušje te naglasio kako je projekt bitan i za građane jer će komunikacija njih i javnih službi biti učinkovitija. Također je govorio o projektu Digitalnog arhiva, kao vrijednom projektu, koji za cilj ima sve općinske podatke, ne samo katastarske, arhivirati u jedinstvenu digitalnu bazu. Za kraj se osvrnuo i na projekt uspostave zemljišne knjige koji je nezaobilazan te kazao kako je Općina Posušje to prepoznala. „Zajednički ćemo pokušati završiti taj projekt“, zaključio je Obradović.

Izgradnja treće trake na Vraniću

Prethodno spomenuti projekt nije jedini primjer dobre suradnje Općine Posušje s Federalnim institucijama. Početkom lipnja započeli su radovi na izgradnji treće trake za spora vozila od Vranića prema Širokome Brijegu u dužini od oko 1,3 kilometra na dijelu ceste koji se nalazi na području općine Posušje. Nužni preduvjet za početak izgradnje spore trake bilo je rješavanje svih potrebnih imovinsko-pravnih odnosa na tom području, što je Općina Posušje u najkraćem roku odradila. U tu svrhu izvršen je postupak izvlaštenja 21 privatne i 16 parcela u javnom vlasništvu, a svi vlasnici parcela koje su izvlaštene za njih su dobili naknade. Ovo je bio obiman proces, s obzirom da je valjalo utvrditi i riješiti brojne složene imovinsko-pravne odnose na spomenu-

Ministar prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Miroslav Ramljak i Načelnik Branko Bago u obilasku radova

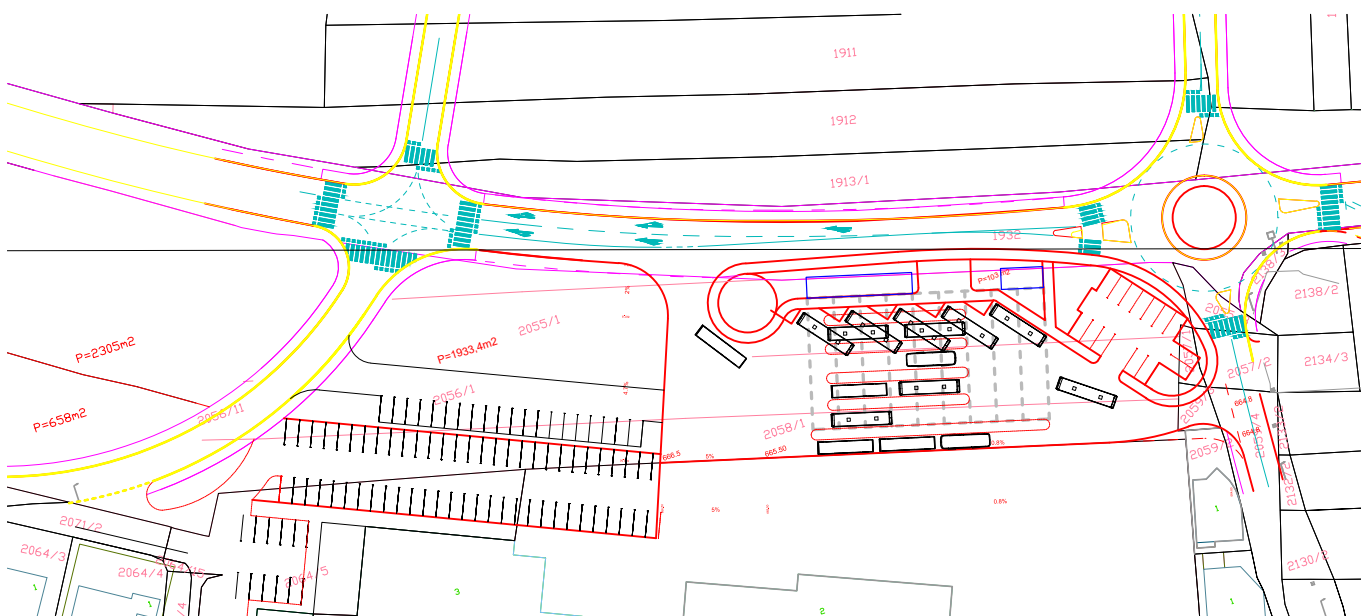
Završetak radova planiran do kraja godine

tim parcelama kako bi JP Ceste FBiH mogle krenuti s realizacijom radova. Prema najavama, okončanje ovoga projekta možemo očekivati krajem 2020. godine, a on će znatno doprinijeti smanjenju broja prometnih nesreća te sigurnosti vozača, ali i poboljšati povezanost Posušja s ostalim mjestima uz ovu magistralnu cestu.

Nažalost, dobre projekte često puta usporavaju prethodno spomenuti složeni imovinsko – pravni odnosi, a osobit problem predstavlja nam nepostojanje zemljišnih knjiga koje su za veći dio općine Posušje izgorjele 1945. godine. Jedini podaci su iz 1967. godine kroz katastar zemljišta, a razgovarati o bilo kakvom prometu nekretnina bez kvalitetnih podataka je nesuvislo te nemamo luksuz ignorirati taj problem, bez obzira koliko dugotrajno i mukotrpno njegovo rješavanje bilo. Stoga smo se uhvatili u koštac s problemom, te je u protekle 4 godine,

od ukupno 26 katastarskih općina, 12 već u postupku uspostave, a još 3 poslano su kao prijedlog. Na ovome se radi punim kapacitetom, a sve s ciljem sprječavanja ometanja projektnih aktivnosti zbog nesređenih imovinsko-pravnih odnosa.

Općinsko vijeće općine Posušje je na svojoj 25. sjednici donijelo Odluku o utvrđivanju javnog interesa za izgradnju kolodvora. Radi se o ukupno 10 katastarskih čestica na području iznad OŠ Ivana Mažuranića u Posušju te su u proračunu za 2020. godinu osigurana sredstva za otkup ovih čestica. Dio zemljišta je već isplaćen, dok je na preostalom dijelu u tijeku postupak izvlaštenja, te se nadamo što skorijem rješavanju spomenutih imovinsko-pravnih odnosa kao i pristupu realizaciji ovog iznimno važnog projekta za našu općinu.

Idejno rješenje kolodvora

Službeni pečat našeg dosadašnjeg prijateljstva

Sudionici svečanosti potpisivanja

Prijateljstvo sa Sinjem

Svjesni smo kako je neophodno njegovati prijateljske odnose s drugim općinama i gradovima, a jedno takvo prijateljstvo službeno smo potvrdili 14. prosinca 2019. godine. Naime, u Gradskoj vijećnici Grada Sinja upriličena je svečanost potpisivanja Povelje o prijateljstvu i suradnji između Općine Posušje i Grada Sinja koju su potpisali načelnik općine Posušje Branko Bago i gradonačelnica Grada Sinja Kristina Križanac. Na svečanosti potpisivanja sudjelovali su i predsjednik Općinskog vijeća općine Posušje Ivan Lončar, potpredsjednik Gradskog vijeća Grada Sinja Anđelko Biladžić, gvardijan Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske fra Ante Čovo, članovi Viteškog Alkarskog društva, vijećnici i djelatnici, ravnatelji škola te gospodarstvenici iz obje jedinice lokalne samouprave.

Načelnik Branko Bago tom prilikom kazao je kako je posuški kraj od davnina povezan s cetinskim, te se i prvi pisani trag imena Posušja veže uz sinjski kraj. Naime, 1378. godine, plemkinja – Margareta Nelipić, udovica kneza Ivana, nas je trajno svojim pozivom povezala, a u dokumentima je ostalo zabilježeno kako su na saboru cetinskoga knežstva kojeg je ona sazvala sudjelovali „item de possuge multi“ odnosno „mnogi iz Posušja“. Načelnik je osobito istaknuo kako su oba mjesta kao nebesku zaštitnicu izabrala Majku Božju. „To nam je uzdanica da će ovo prijateljstvo biti protkano blagoslovom“, zaključio je načelnik Bago.

Gradonačelnica Kristina Križanac ovom prigodom iskazala je zadovoljstvo i čast zbog potpisivanja. Kazala je kako nas uistinu veže mnogo toga, a ova Povelja biti će svojevrсна platforma na kojoj ćemo graditi bolju budućnost. Ona nije samo simbolika, već prilika za razmjenu iskustava i zajedničko djelovanje prema EU projektima te povezivanje naših gospodarstvenika. Njome otvaramo mnoge putove koji će nam osigurati bolju budućnost. „Zaista sam sretna zbog potpisivanja ove Povelje“, kazala je gradonačelnica Križanac. Posušju je Sinj prvi grad prijatelj, a ova Povelja službeni je pečat našim dosadašnjim dobrim odnosima te vjerujemo kako će ona u budućnosti još snažnije povezati ova dva kraja, cetinski i posuški.

Predsjedništvo Saveza općina i gradova FBiH

Osim pojedinačnih dobrih odnosa među gradovima i općinama, važno je i združeno djelovati prema višim razinama vlasti. Jedna takva zajednička organizacija je Savez općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine koji je osnovan s ciljem razvoja lokalne samouprave i unapređenja i zaštite općinskih i gradskih interesa. Član Predsjedništva ove organizacije je načelnik Branko Bago, a spomenuto Predsjedništvo je krajem siječnja u Sarajevu održalo svoju 11. sjednicu na kojoj su sudjelovali i predsjednik federalne Vlade Fadil Novalić te dopredsjednica i ministrica financija Jelka Miličević. Uz ostale teme koje su se na sastanku obrađivale, načelnik Branko Bago tom prigodom uputio je zahvalu na razumijevanju koje ova Vlada ima za stare naslijeđene prispjele kreditne dugove Općine Posušje prema Vladi, ali i osobito naglasio nepravdu kojom se općinama i gradovima kroz trenutno važeći koeficijent u raspodjeli PDV-a uzimaju financijska sredstva. U tome su se svi sudionici sastanka složili jer se preko 70% potreba građana ostvaruje na razini općina ili gradova, a trenutnim koeficijentom u raspodjeli PDV-a pripada im samo 8,42% od ukupno prikupljenih financijskih sredstava. Naglašen je i problem otplate duga Federacije prema MMF-u kojega sve razine vlasti moraju solidarno vraćati iz zajedničke mase novaca, iako se tim kreditima za-

Predsjednik Vlade FBiH Fadil Novalić i Ministrica financija FBiH Jelka Miličević na predsjedništvu SOiGFBiH

Govor načelnika Branka Bage na predizbornoj skupnoj sjednici kandidatkinje HDZ-a Kolinde Grabar-Kitarović

duživala samo Federacija. Ovom prigodom istaknuto je očekivanje da će se u budućim formiranjima Federalne vlade iznaći način da općine i gradovi dobiju relevantno tijelo putem kojega će moći prenijeti svoje potrebe i probleme - bilo kroz posebno novo ministarstvo, bilo u sklopu nekog postojećeg, što do sada nije bio slučaj.

Predsjednička kampanja – govor načelnika Branka Bage

Krajem prosinca 2019. godine načelnik Branko Bago održao je govor na predizbornoj skupnoj sjednici kandidatkinje HDZ-a Kolinde Grabar-Kitarović u Imotskome. U svome obraćanju osobit naglasak stavio je na nepravdu i patnje hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Kazao je kako je hrvatski narod u Bosni i Hercegovini u zadnjih dvadesetak godina od smrti našeg prvog predsjednika dr. Franje Tuđmana proživio brojna ponižavanja i agonije na političkom, kulturnom i gospodarskom planu, osobito naša srednja Bosna koja je prošla strašnu kalvariju i u Domovinskom ratu.

„Mi Hrvati u BiH trenutno smo u situaciji kada smo konačno uspjeli posložiti naše obrambene redove, organizirati se kroz Hrvatski narodni sabor u kojemu su okupljene sve hrvatske političke stranke u BiH, a kroz njega uz pomoć sadašnjeg vodstva iz Republike Hrvatske vodimo tešku borbu za povratak svih onih političkih

Predsjednička kandidatkinja Kolinda Grabar-Kitarović, župan splitsko-dalmatinski Blaženko Boban, gradonačelnik Imotskog Ivan Budalić i načelnik Branko Bago na misi u Imotskom

rovova koje smo izgubili“, kazao je u svome obraćanju načelnik Bago, zahvalivši pritom Predsjednici na svojoj dosadašnjoj potpori.

Europski novci – prilika za Posušje

U Imotskome je sredinom ožujka ove godine boravio i ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije RH, Marko Pavić gdje je održao radni sastanak na kojemu se govorilo o iskorištavanju EU fondova u novoj financijskoj omotnici 2021.-2027. Prema riječima ministra Pavića, cilj ovog projekta, u sklopu intervjenskog plana, je gospodarsko oživljavanje Dalmatinske zagore. Načelnici Posušja i Gruda sudjelovali su na sastanku jer se spomenuti intervjenski plan za sada, doduše, odnosi na općine u RH, ali u budućnosti Ministarstvo regionalnoga razvoja planira i projekte prekogranične suradnje, te je dobro da načelnici susjednih općina iz Hercegovine čuju koji se projekti planiraju kako bi i sami mogli svoje projekte vezivati na ove, od vodno-gospodarskih projekata, navodnjavanja i odvodnjavanja do zaštite kulturne baštine i sličnih projekata.

Načelnik Bago iskoristio je priliku i uputio zahvalu na podršku Republike Hrvatske i ministra Pavića za što uspješnijim povlačenjem europskih sredstava u novom proračunskom razdoblju u ove krajeve. O tim temama

Ministar Marko Pavić i Veleposlanik RH u BiH Ivan Sabolić u posjeti Posušju, prosinac 2019.

Obilazak jezera Ričice

Akumulacija Tribistovo

Posuško polje pod vodom

razgovarali su i tijekom posjete ministra Pavića Posušju u prosincu 2019. godine kada je Načelnik zajamčio kako će administracija Općine Posušje kvalitetnom pripremom projekata i dalje uspješno izgrađivati Posušje na dobrobit svih naših žitelja.

Nakon završetka službenoga dijela sastanka upriličen je obilazak jezera Ričice na kojemu je izvođena sanacija brane i korita, a u kojega se ulijevaju „posuške vode“ – tokovi Ričine (Tribistovo), Topale (retenzija Rastovača), Žukovice i ostalih pritoka koje bi se trebale u većim količinama slijevati u jezero Ričice te će se izgradnjom pripadajućih korita spriječiti gubici vode prema ovome jezeru. Također se razgovaralo o mogućnostima smanjivanja gubitaka vode u akumulacijskom jezeru Tribistovo, sanaciji brane u posuškom polju i potencijalima navodnjavanja područja uz korita posuških voda koje putuju prema Imotskom.

Stručna edukacija naših poljoprivrednika

Općina Posušje na razne načine pokušava poticati, educirati i modernizirati lokalne poljoprivredne proizvođače. Tako smo protekle godine u svim mjesnim zajednicama predstavili studiju „Višenamjensko vrednovanje poljoprivrednog zemljišta na području općine Posušje“, a svim zainteresiranim stručno osoblje prikazalo je moguće

sti i preporuke za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području općine Posušje. S ciljem dalje edukacije naših poljoprivrednika sredinom veljače u organizaciji US-AID-a, programa Farma II, uz potporu Općine Posušje, u općinskoj vijećnici je održano predavanje na temu Ishrana muznih grla. O ovoj temi govorio je prof. dr. Darko Grbeša, eminentni stručnjak iz ovog područja.

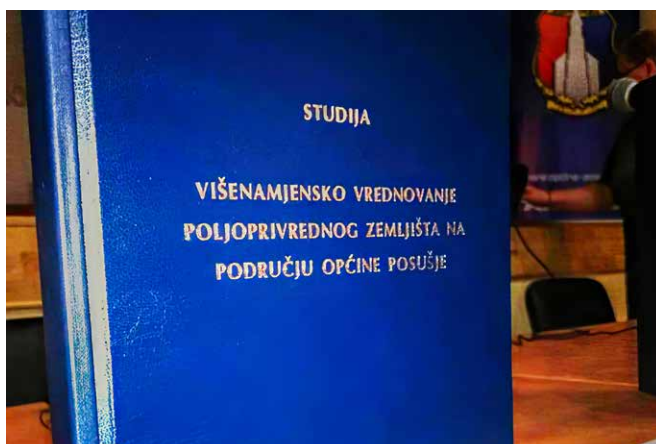
Tijekom spomenutog edukativnog događaja nazočnima se obratio i Nikola Soldatić stručnjak za unapređenje poslovanja ispred projekta „Farma II“, koji je uz iznošenje dosadašnjih aktivnosti iznio plan za sljedeće razdoblje u sklopu ovog projekta. On uključuje tehničku podršku proizvođačima iz ovog područja, unaprjeđenje i razvoj proizvodnje, grantove za sektor mljekarstva te podršku promocije.

OV Posušje: „papirnate“ sjednice odlaze u zaborav

21. stoljeće karakterizira digitalizacija i brz razvoj novih tehnologija, a kvalitetna javna uprava mora težiti modernizaciji i uvođenju digitalnih alata kako bi bila što dostupnija svojim građanima, ali i umanjila operativne troškove i gubitak vremena. U skladu s našim mogućnostima, nastojimo pratiti ove trendove, te smo dosada uveli uspješan sustav e-matičara putem kojega građani imaju mogućnost elektronskog podnošenja

Predavanje na temu Ishrana muznih grla u općinskoj vijećnici

Studija višenamjensko vrednovanje poljoprivrednog zemljišta

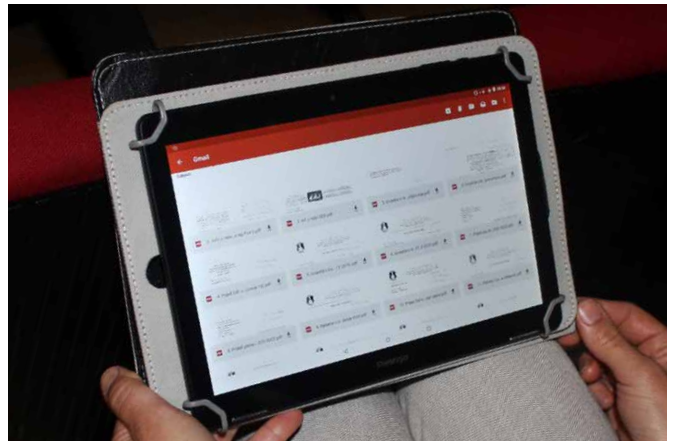

zahtjeva iz djelokruga matičnog ureda, a svi ostali zahtjevi dostupni su na našoj web stranici kao i mogućnost izravnog postavljanja pitanja Načelniku, prijave komunalnog problema, praćenja statusa lokacijske, građevinske i uporabne dozvole, a investitori i ostali građani imaju pristup svim važnim dokumentima, bazama, cjenicima i pojašnjenima. S ciljem modernizacije rada Općinskog vijeća u ruke naših vijećnika stigli su tablet uređaji te je papir u funkcioniranju rada Općinskog vijeća općine Posušje otišao u povijest. Prva digitalizirana sjednica Vijeća održana je 4. lipnja, a radni materijali za ovu sjednicu poslani su putem e-maila. Ovo je znatan iskorak u modernizaciji rada Vijeća, a kroz nekoliko mjeseci smanjenjem troškova isplatiti će se nabavka uređaja, ali i ubuduće značajno smanjiti administrativni troškovi jer je dosada za potrebe sjednica Općinskog vijeća tiskan velik broj radnih materijala koje je trebalo dostaviti na kućne adrese svih vijećnika. Tablet uređaji će vijećnicima omogućiti brži i organiziraniji pristup radnim materijalima, odnosno olakšati im rad. Vijećnici su tablete dobili na korištenje te će ih po isteku mandata ili napuštanja vijećničkih klupa morati vratiti, a sredstva za kupnju tablet uređaja su prethodno osigurana te je njihova nabavka predviđena Proračunom za 2020. godinu.

Neradna nedjelja

Nešto ranije, na 31. sjednici Općinskog vijeća općine Posušje pokrenuto je pitanje mogućnosti zabrane rada trgovina nedjeljom. Ovo pitanje načelniku Branku Bagi uputio je vijećnik Frano Grbeša. Načelnik je tada odgovorio kako osobno podržava uvođenje neradne nedjelje, te da je već pokrenuo to pitanje koje valja temeljito pripremiti kroz raspravu sa svim relevantnim čimbenicima kako njome nitko ne bi bio oštećen. Načelnik Bago obvezao se iznaći načine za što skorije oživljavanje ove inicijative. Stoga je obavio sastanke s pojedinim trgovcima po ovome pitanju, a vrlo brzo neki od posuških trgovaca najavili su samoinicijativno ukidanje rada njihovih trgovina nedjeljom što su žitelji Posušja vrlo pozitivno prihvatili.

U međuvremenu je, s ciljem borbe protiv korona virusa, trgovinama privremeno zabranjen rad nedjeljom na području Županije Zapadnohercegovačke, a na sjednici Općinskog vijeća od 4. lipnja ponovo je otvoreno pitanje zabrane rada trgovina nedjeljom i nakon ukidanja stanja prirodne nepogode prouzrokovane korona virusom. Načelnik Bago kazao je kako su razmotrene zakonske mogućnosti te je sazrelo vrijeme i okolnosti za uvođenje neradne nedjelje. Ministarstvo gospodarstva ŽZH je nakon ove inicijative i upita nekih udruga, ali i pojedinih trgovaca obavijestilo javnost kako priprema novu Odluku o radnom vremenu fizičkih i pravnih osoba koje obavljaju djelatnost trgovine i trgovačkih usluga na području Županije Zapadnohercegovačke. Spomenuta Odluka našla se na Dnevnom redu Vlade sredinom srpnja te Općina Posušje izražava veliko zadovoljstvo ovakvim uspjehom inicijative.

Početkom svibnja u ruke naših vijećnika stigli su tablet uređaji

Napredak uz smanjenje materijalnih troškova rada Općinskog vijeća

Inicijativa OV za uvođenje neradne nedjelje – dobar primjer kako se velike stvari trebaju postići dogovorom

Načelnik Branko Bago otvorio seminar o Lean proizvodnji

Lean proizvodnjom ka uspješnijem poslovanju

U Tehnološkom parku u Posušju 14. studenog 2019. održan je seminar o Lean proizvodnji namijenjen menadžerima i voditeljima poslovnih odjela koji žele optimizirati svoje poslovanje uvođenjem Lean alata. Seminar je održan u organizaciji Sveučilišta u Mostaru, Fakulteta strojarstva, računarstva i elektrotehnike, u suradnji s Općinom Posušje, Tehnološkim parkom Posušje, Razvojnoum agencijom HERAG i lokalnim poduzećima.

Uvodno je sve prisutne pozdravio Branko Bago, načelnik općine Posušje istaknuvši kako ovaj seminar predstavlja nastavak uspješne suradnje naše Općine s akademskom zajednicom i gospodarstvenicima kako bi odgovorili na izazove s kojima smo suočeni u svezi demografskih kretanja, te kako se kroz dualno obrazovanje, koje nudi i ovaj seminar pridonosi stvaranju boljih preduvjeta za razvoj. Predavači su bili prof. dr. sc. Željko Stojkić - dekan Fakulteta strojarstva, računarstva i elektrotehnike u Mostaru, potom prof. dr. sc. Ivica Veža s Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, a o primjerima pozitivne prakse u primjeni Lean koncepta u proizvodnji govorili su Marijana Sabljo ispred tvrtke Weltplast Posušje, Božio Budimir, voditelj kontrole kvalitete u Miviku Posušje te Darko Martinović iz tvrtke Feal iz Širokog Brijega.

Bez troškova registracije novih obrta

S ciljem poticanja otvaranja novih obrta Općina Posušje je i u 2020. godini oslobodila sve novoregistrirane obrte plaćanja pristojbi za registraciju. Ovo oslobađanje prvi put smo uveli u 2019. godini, a mjera je donijela pozitivan učinak te smo imali za trećinu više novoregistriranih obrta u odnosu na prethodnu godinu. Vođeni motivacijskim utjecajem uvedenog oslobađanja, radi čega se, prvenstveno mladi ljudi, lakše odlučuju na ostvarivanje svoje poslovne ideje, ovu mjeru produžili smo i na 2020. godinu.

Stručni predavači na seminaru o LEAN proizvodnji su bili prof. dr.sc. Ivica Veža i prof. dr. sc. Željko Stojkić

Nove poticajne mjere

Uprava Općine Posušje nastoji pratiti sve trendove u razvoju gospodarskih grana, doprinositi razvoju na području naše općine te u okviru svojih mogućnosti iznalaziti načine pozitivnog utjecaja na posuško gospodarstvo i pomoć nezaposlenim osobama. Nakon lani uvedene mjere pomoći pri otvaranju novih obrta, u ovoj godini nastojali smo još detaljnije razraditi vidove potpore našim gospodarstvenicima. Krajem 2019. usvojen je rekordni proračun općine Posušje u iznosu od 9.821.400 KM, a nova stavka koja se našla u Proračunu odnosi se na poticaj poduzetničkim aktivnostima na području općine Posušje. Ovime, u skladu s mogućnostima, Općina Posušje pokušava stimulirati one koji se bave gospodarskim djelatnostima ili žele ostvariti neku poslovnu ideju.

Ove mjere podijeljene su na:

1. Sufinanciranje troškova osnivanja i registracije poduzetnika - početnika u gospodarstvu (start up - ova),
2. Podrška očuvanju tradicionalnih i starih obrta i djelatnosti koje se mogu obavljati kao domaća radinost,
3. Podrška ženama poduzetnicama u ukupnom iznosu od 20.000,00 KM. Pozitivne reakcije ovogodišnjih dobitnika poticaja motiviraju nas da u idućim godinama, u skladu s rastom prihodovne strane proračuna, nastojimo povećati ovu proračunsku stavku.

Korona: Posebne mjere pomoći gospodarstvu

7. svibnja, na 33. sjednici Općinskog vijeća usvojena je Odluka o mjerama pomoći gospodarstvu radi ublažavanja posljedica pandemije prouzročene korona virusom (COVID-19). Rezultat je ovo dogovora četvorice načelnika i gradonačelnika s područja Županije Zapadnohercegovačke koji su, nešto ranije, predstavili javnosti nacrt mjera za pomoć gospodarstvu. Načelnik Bago u obraćanju vijećnicima tada je kazao: „Za sada su sve zdravstvene i epidemiološke mjere koje smo provodili urodile plodom te je spriječeno agresivnije širenje virusa, no nažalost mnogi su gospodarstvenici uslijed zabra-

Set mjera pomoći gospodarstvu usvojen na 33. sjednici OV Posušje

na rada pretrpjeli veliku štetu. Stoga smo težište borbe prebacili na gospodarske mjere kako bi pomogli našim gospodarstvenicima i njihovim djelatnicima, kojima je uslijed ovih mjera bio zabranjen rad kako bi zajedničkim snagama spasili radna mjesta.“

Spomenute mjere pomoći odnose se na pravne i fizičke osobe koje samostalno obavljaju registriranu poslovnu djelatnost sa sjedištem ili poslovnicom na području općine Posušje, a kojima je zabranjen rad naredbama Federalnog stožera civilne zaštite, Županijskog stožera civilne zaštite i Stožera civilne zaštite Općine Posušje u razdoblju dužem od 30 dana. Te mjere su:

- Oslobođanje plaćanja Općinske komunalne naknade za istaknutu tvrtku za 2020. godinu, a ukoliko je ista plaćena u razdoblju do donošenja ove Odluke, priznati će se kao akontacija za 2021. godinu, na temelju podnesenog zahtjeva;
- Oslobođanje od plaćanja komunalne naknade za poslovne prostore za razdoblje od 6 mjeseci, počevši od 01. travnja 2020. godine;
- Oslobođanje od plaćanja svih zakupnina prema Općini Posušje za vrijeme trajanja prirodne nesreće;
- Odlaganje ovršnih postupaka i odgoda postupaka prisilne naplate pokrenutih od strane Općine Posušje, javnih ustanova i javnih poduzeća kojima je osnivač Općina Posušje, za vrijeme trajanja prirodne nesreće;
- Omogućavanje plaćanja obveza prema Općini Posušje nastalih do 01. siječnja 2020. godine u mjesečnim ratama bez kamata, do kraja 2020. godine na temelju zahtjeva korisnika prava;
- Osiguranje dijela minimalne neto plaće zaposlenika kod pravnih i fizičkih osoba iz članka 2. spomenute Odluke za travanj i svibanj u iznosu od 300,00 KM mjesečno.

Pomoć je ostvarilo 109 prijavitelja.

Podrška proljetnoj sjetvi

S ciljem već spomenutog poticanja, modernizacije i jačanja domaće poljoprivredne proizvodnje, čija je vrijednost osobito prepoznata tijekom pandemije korona virusa, Općina Posušje podnijela je prijavu za poticanje

Svečano otvaranje Obradnog centra za metal i plastiku u Šibeniku

proljetne sjetve Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Krajem svibnja načelnik Branko Bago potpisao je s ministrom Šemsudinom Dedićem Sporazum o realizaciji programa poticanja proljetne sjetve kojim će Općina Posušje i Federalno ministarstvo zajedničkim sredstvima u iznosu od 50.000,00 KM financirati troškove nabavke sjemena, mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava za proizvodnju, silažnog i merkantilnog kukuruza, heljde, raznog povrća i drugih poljoprivrednih kultura za 68 poljoprivrednika s područja općine Posušje koji su iskazali interes te priložili urednu dokumentaciju nabavke materijala za sjetvu. Krajem srpnja Ministarstvo nam je uplatilo svoj dio sredstava te je poljoprivrednicima isplaćeno ukupno 50.000,00 KM zajedničkih sredstava.

Naši partneri na projektu Compete Plamet u Šibeniku otvorili Obradni centar za metal i plastiku

Početkom srpnja, otvaranjem Obradnog centra za metal i plastiku Šibensko - kninske županije priveli smo kraju naš prekogranični projekt Compete Plamet ukupne vrijednosti 1.603.369,21 eura. Projekt se bavi jačanjem konkurentnosti malih i srednjih poduzeća u sektoru metala i plastike na prekograničnom području koje obuhvaća Šibensko-kninsku županiju i općinu Posušje. Centar je otvorio šibensko-kninski župan Goran Pauk, a u svečanom činu otvaranja sudjelovali su i Radoslav Luburić, ravnatelj Razvojne agencije Županije Zapadnohercegovačke (HERAG) koja je nositelj projekta, te partneri na projektu - Mira Lepur, ravnateljica Razvojne agencije Šibensko-kninske županije i Branko Bago, načelnik općine Posušje. Projekt Compete Plamet financiran je iz programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014 – 2020, a njime smo s tri moderna CNC stroja opremili Tehnološki park Posušje kojega smo službeno otvorili u travnju prošle godine. Osim tri stroja pribavljena putem ovoga projekta, naš Tehnološki park smo putem UNDP-evog projekta „D4D“ opremili dodatnim CNC strojem. U njemu posuški

Otvaranje Tehnološkog parka Posušje, travanj 2019.

Radovi na uređenju i opremanju buduće učionice za IT obuke u Tehnološkom parku

srednjoškolci odrađuju praksu za strukovno usmjerenje CNC operatera te razvijaju praktična znanja iskustvenim učenjem i organiziranim sustavom stručne prakse.

Svjesni smo da je za razvoj gospodarstva tržištu neophodno pružiti zanimanja koja su mu potrebna. Ovim projektom postavili smo čvrste temelje za moderno strukovno obrazovanje naših srednjoškolaca, a na nama je da Tehnološki park dalje razvijamo kako bi postao pravi centar znanja, ne samo Posušja nego i cijele Županije. Na tome već radimo te smo u potrazi za novim projektima kojima ćemo Tehnološki park opremiti modernom tehnologijom kako bi posuška mladež imala priliku obučavati se za „zanimanja budućnosti“.

Načelnik Branko Bago i ove godine predstavio općinu Posušje na Međunarodnoj konferenciji Zagreb Invest 2020

U Zagrebu je jučer, 21. srpnja održana velika ulagačka i investicijska Međunarodna konferencija Zagreb Invest 2020. koja je u hotelu Westin okupila ključne predstavnike hrvatske industrije, institucija, financijskog, transportnog i logističkog sektora, kao i predstavnike europskih institucija te nadležnih tijela.

Tematski naglasak ovogodišnje konferencije stavljen je na predviđanja za oporavak svjetskog tržišta, EU sredstva za pokretanje gospodarstva, mogućnosti za financiranje ulagačkih projekata, pokretanje i poboljšanje transporta i logistike, kao i analizu postojeće svjetske i domaće ulagačke klime, primjere najboljih praksi, pregled iskustva i dojmova stranih ulagača te predstavljanje specifičnih interesa ulagača. Ovaj skup je kroz niz predavanja, panela i analiza bitnih poslovnih sastanaka, kao i kroz individualne sastanke, omogućio neposredan kontakt tvrtki i investitora te uvid u trendove na svjetskom i domaćem tržištu.

Načelnik Branko Bago sudjelovao je kao govornik na panel raspravi, osvrnuvši se osobito na neophodnost europskih sredstava za investicije u vodno-komunalnu infrastrukturu pograničnih područja BiH – EU, poglavito za izgradnju našeg kanalizacijskog sustava. No, također je iskoristio priliku kako bi pohvalio posuško gospodarstvo. Naime, prema podacima za Županiju Zapadnohercegovačku najveći porast poslovnih prihoda u postotku, u 2019. godini u odnosu na 2018. imaju poslovni subjekti iz općine Posušje, čiji su se prihodi povećali za 13,6%. Također, pozitivan je i trend neto dobiti za 32% u odnosu na prethodnu godinu, a naše gospodarstvo bilježi i porast izvoza, i to za 10,5%.

Načelnik Bago na Međunarodnoj konferenciji Zagreb Invest 2020.

Dodatni prostor za školare u Čitluku

Energetska obnova škole na Vraniću

Zamjena otvora na Osnovnoj školi Vranić

Uređivanje prostora oko dječjeg vrtića

Školska infrastruktura

Općina Posušje kontinuirano ulaže u školsku infrastrukturu. Jedna od škola koja je u procesu obnove i dogradnje je područna četverogodišnja škola Čitluk koja više desetljeća radi kao ispostava središnje Osnovne škole Ivana Mažuranića, a pohađaju je uglavnom učenici iz ove posuške mjesne zajednice. Posljednjih godina zamjetno je povećanje broja upisane djece, zbog čega je bilo nužno održavati nastavu u dvije smjene. Iako je ovo izuzetno pohvalan demografski podatak, s druge strane on predstavlja izazov za izvođenje nastave. Stoga je Općina Posušje krenula u izradu projektne dokumentacije, a potom i u konkretnu realizaciju sanacije i nadogradnje zgrade područne škole Čitluk u suradnji s MZ Čitluk.

Osnovna škola Vranić nedavno je dobila novo ruho. Naime, na ovoj školi u svibnju je postavljena nova termo fasada i otvori u sklopu niza projekata energetske učinkovitosti kroz koje su proteklih nekoliko godina obnovljeni fasadni sustavi svih središnjih osnovnih škola na području općine Posušje. Jedan dio potrebnih sredstava ovoga projekta financirala je Općina Posušje uz pomoć Federalnog ministarstva prostornog uređenja, a drugi dio Županijsko ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša. Ovime je postignuta veća energetska učinkovitost, smanjeni su troškovi grijanja učionica, a učenici će boraviti u toplijem i ugodnijem ambijentu tijekom hladnijih dana. Uštedom ostvarenom smanjenjem troškova grijanja, Općina Posušje u budućnosti će na raspolaganju imati više sredstava za daljnja ulaganja u infrastrukturu škole. Smatramo kako je iznimno važno kontinuirano ulagati u školske objekte te omogućiti našoj djeci što bolje uvjete za učenje i razvoj jer ulaganje u obrazovanje je najbolje ulaganje u budućnosti.

No, projekt energetske učinkovitosti na školskim i odgojno-obrazovnim ustanovama ovdje ne staje. Iduća na redu je energetska obnova fasadnog sustava Dječjeg vrtića „Bajka“. Naime, Općina Posušje je ove godine pripremila natječajnu dokumentaciju za projekt utopljanja zgrada kojega je raspisalo Federalno ministarstvo prostornog uređenja putem kojega je ostvarila iznos od 50.000 KM za projekt utopljanja spomenutog vrtića, a prije ovoga zahvata uređivano je dvorište oko vrtića te su u tijeku radovi na obnovi elektroinstalacija kako bi osigurali što ugodnije uvjete boravka našim najmlađima. Kontinuirano se radi i na infrastrukturi područne škole u Posuškom Gracu gdje su u protekloj godini izvedeni radovi obnove ograde i igrališta te spremišta za ogrjev, a prilikom nedavnog obilaska škole načelnik Bago dogovorio je novo uređenje stvari koje su kod ove škole dotrajale i trebaju intervenciju kako bi gradačkim mališanima osigurali što ugodniji boravak u školi. I u ostalim osnovnim školama radilo se na ovakvim manjim zahvatima, opremanjima i uređenjima unutar i oko objekata, a sljedeća škola na kojoj će se izvoditi zahtjevniji radovi jest područna škola u Vinjanima na kojoj se također planiraju radovi s ciljem podizanja energetske učinkovitosti.

Uređenje prostora za boravak mališana iz Rakitna

Osim Dječjega vrtića „Bajka“ u Posušju prostori za boravak najmlađih uređuju se i u Rakitnu. Ove radove središnom svibnja obišli su načelnik Branko Bago i predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar. Naime u sklopu Osnovne škole Ante Brune Bušića provedeni su radovi u dijelu prostora u kojemu će biti smještena ustanova Dječjeg vrtića. Površinom od 300 metara četvornih zadovoljiti će potrebe smještaja mališana s područja Rakitna, ali i uvelike olakšati svakodnevnicu zaposlenim roditeljima.

Ipak, financijski najzahtjevniji projekt ulaganja u školsku infrastrukturu proteklih godina je izgradnja Osnovne škole fra Petra Bakule. Od vremena izdavanja prošlogodišnje brošure odrađeni su završni građevinsko - zanatski radovi, kao i radovi postavljanja unutarnjih instalacija te završni radovi žbukanja zidova te grubog uređenja okoliša, a trenutno se radi na uređenju podova i stolarije.

Uređivanje terena oko nove škole

Putna infrastruktura, rasvjeta, kanalizacija, vodovod

Osim radova na školskoj, u Posušju se kontinuirano radi na unaprjeđenju sve ostale infrastrukture. Tako je početkom listopada asfaltirana prometnica iznad stadiona Mokri Dolac u Posušju. Dio je ovo projekta uređenja novog središnjeg gradskog parka, čija je 1. faza odrađena u prošloj godini u suradnji s Županijskim ministarstvom gospodarstva i Federalnim fondom za zaštitu okoliša. U ovoj fazi postavljen je i nogostup te rasvjeta na ovome području, a početkom lipnja ove godine, Općina Posušje raspisala je javnu nabavku radova za 2. fazu uređenja središnjeg gradskog parka.

Unutrašnjost škole nakon odrađenih radova žbukanja

Kroz proteklih godinu dana presvalačivane su postojeće te asfaltirane brojne nove prometnice, prvenstveno u suradnji s mjesnim zajednicama i mještanima te je Općina izgradnju nove asfaltne mreže u proteklih godinu dana potpomogla ukupnim iznosom od 400.000,00 KM. Novi asfaltni slojevi postavljeni su u sljedećim mjesnim zajednicama:

- Rastovača
- Zagorje
- Broćanac
- Čitluk

Asfaltiranje iznad Mokrog Doca

Nova prometnica olakšala je promet u užem središtu grada

Dijelovi nove prometne i rasvjetne infrastrukture...

- Osoje
  - Poklečani
- dok su u gradskome području asfaltirane prometnice u
- Klesarskoj ulici
  - Ulici Blage Zadre
  - Kovačima
  - ulice kod vrtića „Bajka“
  - te u blizini groblja

Osim novih asfaltnih slojeva, sustavno su održavani te nasipani i makadamski putovi.

U proteklom razdoblju Posušje je postalo bogatije za oko 800 novih rasvjetnih tijela - u gradskom području radi se o

- prostoru iznad stadiona
- Ulici A.B.Bušića
- Viteza Mile Bošnjaka
- Blage Zadre
- Pape Lava X
- u Kovačima
- oko područja Martića Križa

te u mjesnim zajednicama

- Osoje
- Čitluk
- Vinjani
- Vir
- Batin
- Zagorje
- Zavelim
- Gradac

Radovi na kanalizacijskom sustavu

Radovi su iznimno zahtjevni

Radovi na vodovodnoj mreži u Rakitnu

Načelnik Branko Bago obišao novi stadion na Zbornjači

Polagano, ali sigurno gradimo kanalizacijsku mrežu u koju je od vremena izdavanja prošlogodišnje brošure uloženo preko 750.000,00 KM, zajednički financiranih od strane Općine Posušje, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH te Fonda za zaštitu okoliša FBiH. Radovi su kompleksni te se zbog specifične konfiguracije terena mjestimice moralo kopati na dubini od 10 metara. Ovo je projekt koji zahtjeva velika financijska sredstva - ukupno oko 30 milijuna KM za dovršetak sustava. Stoga ne gajimo iluziju da će projekt u skorije vrijeme biti dovršen već smo 2016. godine odlučili krenuti u izgradnju pojedinih faza i na taj način radimo do današnjeg dana. Projekt je usklađen sa svim zahtjevima očuvanja okoliša te se kolektor sastoji od dviju cijevi, za oborinsku i fekalnu vodu. Osobito nam je zadovoljstvo što smo radove na kanalizaciji u posljednje vrijeme intenzivirali, naime prijašnjih godina izgrađeno je ukupno 625 metara sustava, a u proteklih godinu dana uspjeli smo postaviti novu dionicu u duljini od 410 metara te započeti još jednu ukupne duljine 345 metara.

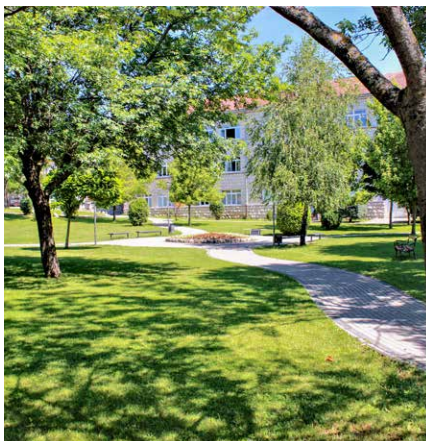
Radili smo i na izgradnji vodovodne mreže u Rakitnu i to u dva smjera: Od čv5 preko čv6 u smjeru Mukinja te od čv5 preko čv10 u smjeru Sutine ukupne dužine 5,5 km. Nadamo se kako će cjelokupno područje Rakitna uskoro biti pokriveno vodovodnom mrežom, osobito stoga što je ovo kraj pun potencijala te bogat mladima i djecom. Nažalost, opterećeni smo velikim kreditom koji je prije desetak godina podignut za izgradnju vodovodne mreže u drugim dijelovima općine Posušje, te smo sve nove vodovodne mreže prisiljeni uspostavljati isključivo vlastitim sredstvima te uz pomoć naše Županije.

Rakitno je ove godine dobilo lijepo uređeni stadion na Zbornjači, a radovi na njemu započeli su s ciljem osiguravanja nogometnog igrališta NK Rakitno jer su seniori i veterani do sada domaće utakmice igrali u Posušju, na stadionu Mokri dolac, ALI i radi stvaranja uvjeta za treniranje i mlađih dobnih skupina. Sada se planiraju osigurati uvjeti u kojima bi klubovi iz bližeg i daljeg okruženja dolazili u Rakitno na visinske pripreme jer je sa svojih 900 metara nadmorske visine idealno za ove aktivnosti.

Cvijeće uz nogostup

Park

Kružni tok na Ričini

U Viru je završen glavni vod te je u plan nabava Općine Posušje uvrštena izgradnja dovodnih cjevovoda prema zaseocima.

Posušje će postati bogatije za 2 nova kružna toka:

- kod skretanja prema Vinjanima i Viru
- te kod nove osnovne škole "Fra Petra Bakule" na Trgu hrvatskih velikana.

Uljepšavanje vizura Posušja

Ne vodimo brigu samo o izgradnji nove infrastrukture, već i o lijepom, ugodnom i reprezentativnom izgledu Posušja kako bi naši žitelji uživali u što više uređenih javnih površina, zelenilu i sezonskom cvijeću, a potonje na posuškim ljetnim temperaturama nije lagan posao.

Tijekom veljače je u dvije najprometnije posuške ulice organizirana akcija uklanjanja potencijalno opasnih stabala koju je organizirao Odsjek za Civilnu zaštitu Općine Posušje u suradnji s JP Vodovod Posušje, Vatrogasnom postrojbom, djelatnicima Šumsko-gospodarskog društva ŽZH, djelatnicima Elektroprivrede HZ HB - ispostava Posušje te uz asistenciju pripadnika Policijske uprave Posušje pri regulaciji prometa. Ulice su nakon ovoga zahvata sigurnije za vozače i ostale prolaznike.

Uređenje lokaliteta Ričina

Podizanje potpornog zida koji će spriječiti dalje klizanje terena i pomjeranje stećaka na Ričini

Radovi na novoj fontani

Održavanje prometne signalizacije

Uklanjanje potencijalno opasnih stabala

"CYCLING RURAL" prekogranični projekt

Prezentacija projekta "Biciklističke rute za unapređenje prirodne i kulturne baštine Hercegovine i Crne Gore – CYCLING RURAL", na kojem su projektni partneri ujedno potpisali i sporazum o partnerstvu na projektu, upriličena je 31. listopada u hotelu Bigeste, Ljubuški.

Projekt "Biciklističke rute za unapređenje prirodne i kulturne baštine Hercegovine i Crne Gore", provodi se u okviru Programa prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora, koji financira Europska unija. Projekt je službeno započeo 1. listopada 2019. godine, a provedba će trajati 18 mjeseci. Ukupna vrijednost projekta iznosi 495.000,00 eura, od čega Europska unija financira 400.000,00 eura. Partneri na projektu su Ured Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije kao nositelj projekta, Grad Široki Brijeg, Grad Ljubuški, Općina Posušje, Općina Grude te Turistička organizacija Herceg Novi. Europska unija financira ovaj projekt s ciljem jačanja i diversifikacije kvalitete turističke ponude, kao i razvoja biciklističke i turističke ponude na otvorenom u ruralnim područjima prekograničnih regija Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Projekt će rezultirati stvaranjem nove i atraktivne ponude pod brendom "Cycling Rural" koja će postati dio ukupne turističke ponude obje zemlje, kao i turističke ponude Jadranskog zaleđa. U Zapadnoj Hercegovini cilj je povezati sve četiri općine kroz biciklističke rute i na taj način integrirati kulturnu i prirodnu baštinu u priznati turistički proizvod. Lokalne ceste, koje će biti umrežene u biciklističke staze, prolazit će kroz manje naseljena područja koja nisu prepoznata ili vidljiva. Projekt će također uvesti i standard kvalitete "Bike Friendly Concept", te će na taj način dodati vrijednost turističkoj ponudi u cijeloj regiji što će dovesti do povećanja aktivnosti u ruralnim područjima Herceg Novog i Županije Zapadnohercegovačke.

VIA DINARICA

Via Dinarica predstavlja platformu za održivi razvoj turizma i lokalni ekonomski rast u sedam država kroz koje se proteže planinski lanac Dinarskih Alpi, od Slovenije na sjeveru do Srbije, Kosova i Albanije na jugu. Srce ove „mega staze“, slične stazama Via Alpina na Alpima i Apalači, je u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Crnoj Gori. Cilj projekta je uspostava koridora Via Dinarica, s tri glavne staze – bijelom, zelenom i plavom.

Bijela staza, predstavlja glavnu stazu koja se prostire cijelom dužinom Via Dinarice, slijedi prirodni tok najviših vrhova Dinarida i uključuje sve najviše vrhove u svakoj od sedam zemalja, pa tako i našeg najvišeg vrha planine Čvrsnice, Pločnog, 2228 mnv. S vrha se proteže neopisivo lijep pogled, za kojega neki planinari kažu kako u savršenim vremenskim uvjetima seže čak i do mora. Bijela staza proteže se Parkom prirode Blidinje, Masnom Lukom te je lako pristupačna za pješaćenje, bicikliranje, skijanje, planinarenje, rafting. Najposjećenije planinarske rute su one koje kreću iz Masne Luke prema Pločnom ili V. Vilincu (2118 mnv), potom staze koje vode s istočne strane uz kanjon Dive Grabovice na Hajdučka Vrata, a koje su jako popularne među domaćim i stranim planinarima. HPD Pločno je kroz

Partneri na projektu "CYCLING RURAL"

Aktivni odmor u našoj prekrasnoj prirodi

Planinarski dom u Masnoj Luci

Posuški proizvodi i promidžbeni materijali na "Tradicionalnom hrvatskom Božiću u Imotskom"

projekt Via Dinarica označilo 25 km planinarskih staza, a na putu Via Dinarice nalazi se i Planinarski dom Masna Luka koji kapacitetom spada u jedan od najvećih planinarskih domova u okruženju. Također je početna točka za razvoj turizma na području općine Posušje, a ovaj objekt s 55 kreveta biti će jedini objekt na prostoru PP Blidinje koji može prihvatiti više od 30 osoba što će uvelike olakšati problem smještaja gostiju. Osim samih smještajnih kapaciteta, oko doma i unutar njega radi se na dodatnim sadržajima koji će omogućiti obuke, seminare, konferencije, kampiranje i ostale sadržaje koji će upotpuniti bogatu ponudu planinarskim društvima, društvima iz gorske službe spašavanja kao i za turiste koji se odluče posjetiti prekrasni Park prirode Blidinje.

Jačanje ponude smještaja

Švicarska vlada financira projektne aktivnosti u sklopu projekta Market Makers s ciljem razvoja tržišta generalno, kao i ruralnog turizma. U sklopu ovih projektnih aktivnosti upućen je poziv svim žiteljima Posušja koji imaju nekretninu prikladnu za iznajmljivanje međunarodnim gostima putem platforme Airbnb. Sve zainteresirane ekipa Market Makersa je pozvala kako bi im pripomogla u kreiranju vizualne i narativne promidžbe smještajnih kapaciteta, a Općina Posušje pokušala je okupiti što veći broj ljudi koji imaju sadržaje potencijalno zanimljive turistima.

Predstavili smo se na "Tradicionalnom hrvatskom Božiću u Imotskom"

18. prosinca 2019. godine, Županija Zapadnohercegovačka bila je sudionik poznate manifestacije "Tradicionalni hrvatski Božić u Imotskom". U suradnji s Gradom Imotskim, te Turističkom zajednicom Imotski uspješno je organizirana "Večer Županije Zapadnohercegovačke". Posjetitelji su uživali u vrhunskim tradicionalnim delicijama s područja cijele Županije Zapadnohercegovačke. Isto tako, posjetitelji su imali mogućnost putovanja kroz najatraktivnije outdoor/avanturističke lokacije na atraktivan i moderan način koristeći VR tehnologiju. Virtualnim putovanjem kroz neke od najljepših turističkih at-

rakcija u Županiji Zapadnohercegovačkoj mogli su vidjeti Vodopad Kravica u Ljubuškom, Borak u Širokom Brijegu, Park prirode Blidinje u Posušju i Peć Mlini u Grudama.

Zajedničkim snagama radimo na zaštiti okoliša

Načelnik Općine Posušje Branko Bago i projekt menadžer Udruge za razvoj, okoliš i kulturu Eko ZH David Naletilić potpisali su 11. ožujka Sporazum o suradnji na projektu "YOUth Drive – Program for raising awareness on proper waste management and empowering legislators for taking action". Radi se o projektu kojega je Europska unija prepoznala kao vrijedan projekt koji može donijeti pozitivnu promjenu u društvu te ga je i podržala kroz program prekogranične suradnje BiH i Crne Gore. Projektom je planirano ojačati kapacitete za primjenu standarda zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na lokalnoj razini, povećati javnu svijest o prednostima europskih standarda u zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti. Načelnik Bago pohvalio je entuzijazam i želju za pozitivnim utjecajem na društvo ovih mladih ljudi te naglasio kako je Općina Posušje i dosada podupirala sve dobre ideje na polju zaštite okoliša. Stoga je pružio punu podršku ovim aktivnostima jer se, kako je kazao „svi zajedničkim snagama moramo založiti da u budućnosti naš okoliš bude čist te da naša djeca nauče važnost odvajanja otpada i njegovog kvalitetnog zbrinjavanja“.

Uspostava reciklažnog dvorišta i kanti za razdvajanje otpada

Direktor J.P. Vodovod Posušje d.o.o., Frano Lebo i direktor Eko života d.o.o., Jasmin Osmanović potpisali su u svibnju ugovor o suradnji kojim se u Posušju uspostavlja sustav reciklažnog dvorišta i kanti za razdvajanje otpada u prometnijim posuškim ulicama. Inače, Eko život ovlašteni je operater sustava za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom na području Federacije BiH koji se bavi svim ekološkim projektima i posredovanjem društveno odgovornih programa za poboljšanje i unapređenje okoliša i života. Na ovaj način uspostavlja se sustav za odvajanje i kvalitetno zbrinjavanje otpada te jačaju kapaciteti zaštite okoliša na području općine Posušje.

Potpisivanje sporazuma o suradnji na projektu „YOUth Drive“

Razdvajamo otpad

Sastanak rukovodstva Općine Posušje po pitanju osiguranja besplatnog prijevoza

Besplatan prijevoz za posuške školare

Besplatan prijevoz - posebna čestitka za početak školske godine

Nakon što su se zalaganjem općinskih službi te natječajnom procedurom odabranog prijevoznika konačno stekli financijski i organizacijski uvjeti za odvijanje besplatnog prijevoza đaka, rukovodstvo Općine odlučilo se na ovaj potez.

Načelnik Branko Bago ovim povodom je kazao kako su svi naslijeđeni dugovi iz ranijih perioda prema prijevozniku sanirani, neke nove linije za prijevoz đaka utvrđene, natječajna procedura za trogodišnji period provedena, te smo došli u situaciju da našem najvažnijem dijelu populacije - posuškim školarcima možemo omogućiti potpuno besplatan prijevoz do škola i natrag.

Na ovaj način željeli smo pokazati posebnu skrb i odnos prema učenicima, njihovim roditeljima i starateljima. Ulaganjem u školske objekte, opremu i dvorišta, želimo osigurati što kvalitetniji nastavni proces, a ovom neuobičajenom socijalnom mjerom besplatnog prijevoza činimo dodatni iskorak u brizi o našim školarcima. Na njima je da se trude i ostvaruju što bolje uspjehe u školi, stječu znanja i vještine, a naša odgovornost je učiniti sve kako bismo im to olakšali.

I ove godine akcija „Pazite, usporite!“

Drugu godinu zaredom, početkom oba polugodišta proveli smo akciju „Pazite, usporite!“. Cilj ove akcije je pojačati oprez vozača, apelirati na poštivanje prometnih znakova i smanjenje brzine kako bi zaštitili našu djecu - najranjivije sudionike u prometu.

Cijenjeni vozači, počinje drugo obrazovno razdoblje!
Stoga pazite na vaše PONAŠANJE U PROMETU

- Pazite na djecu u prometu
- Oprezno na pješačkim prijelazima
- Poštujte prometne znakove

Inicijativa: kladionice i organiziranje igara na sreću u blizini školskih i vjerskih objekata

27. veljače, na 32. sjednici Općinskog vijeća općine Posušje usvojen je prijedlog Zaključka o prihvaćanju inicijative OŠ Ivana Mažuranića Posušje vezane za kladionice i organiziranje igara na sreću u blizini školskih i vjerskih objekata.

Prijedlog Inicijative obrazložio je Zvonimir Širić, ravnatelj OŠ Ivana Mažuranića koji je podsjetio kako je ova škola nešto ranije održala okrugli stol na temu kladionica i igara na sreću u blizini naših škola na kojega su pozvane sve relevantne institucije koje mogu dati svoj obol po ovom pitanju. To su sve posuške osnovne i srednje škole, Centar za socijalni rad, Policijska uprava Posušje, Općina Posušje, Župni ured Posušje i vijeća roditelja osnovnih i srednjih škola. Za okruglim stolom održana je konstruktivna rasprava o problemu koja je iznjedrila nekoliko prijedloga kako reagirati i od kud početi. Unatoč tome što je zakonom zabranjeno kockanje osobama mlađim od 18 godina u posljednjih dvadeset godina kockanje mladih u svijetu je prepoznato kao rastući problem, a od ove porazne činjenice nismo isključeni ni mi u Posušju. Stoga je Općinski načelnik uputio inicijativu Osnovne škole Općinskome vijeću uz nadu kako će ona pripomoći da se nadležne federalne razine vlasti uključe u rješavanje ovoga problema, a naše Općinsko vijeće jednoglasno je usvojilo ovu inicijativu.

Poklon: Rodni listovi uz svjedodžbe

I ove godine Općina Posušje osigurala je rodne listove za učenike završnih razreda osnovnih i srednjih škola koji su pohađali nastavu po četverogodišnjem programu. Ovaj dokument obavezan je prilikom upisa u srednje škole odnosno na fakultete, a njih smo podijelili uz učeničke svjedodžbe.

Darovi za najbolje učenike

Već tradicionalno Općina Posušje po završetku školske godine organizira svečani prijem za najuspješnije učenike dvije srednje i četiri osnovne škole koje djeluju u posuškom kraju, a prijemu se pridruže i njihovi ravnatelji, razrednici te roditelji. Ove godine, zbog posebnih mjera koje je nametnula pandemija korona virusa učenici su se pojedinačno susreli s načelnikom Brankom Bagom. U kratkim razgovorima prevladavale su teme o planovima za daljnje školovanje, a Načelnik je izrazio nadu, poglavito u razgovoru s maturantima, kako će se po završetku školskog puta vratiti u svoj rodni kraj, te znanjem i radom doprinijeti njegovu razvoju. Uz čestitke, najboljim osnovcima uručeni su tablet uređaji, a srednjoškolicima laptopi.

Sve relevantne institucije po pitanju ovoga problema na sastanku u Općinskoj vijećnici

Rodni listovi osigurani uz svjedodžbe

Laptopi i tablet uređaji za najbolje učenike

Neurorazvojni odjel Doma zdravlja u Posušju

Novi uređaj u Domu zdravlja Posušje

Krajem 2018. godine pušten je u rad novi Neurorazvojni odjel Doma zdravlja u Posušju, a prostor je opremljen svim neophodnim pomagalicama. Dosadašnji rad ovog odjela već je ostvario svoj primarni cilj, a to je svakodnevna skrb za posebno ranjivu skupinu, djecu s posebnim potrebama. Odjel svoje usluge pruža za desetak stalnih korisnika te veći broj djece koja imaju potrebe za povremenim tretmanima radi poboljšanja psihomotornih sposobnosti.

Posljednjih godina, uprava Doma zdravlja Posušje na čelu s ravnateljem Ivicom Ćorićem intenzivno radi na unapređenju zdravstvenih usluga, te adaptaciji prostora u Domu zdravlja. Stavljena je termo fasada, rekonstruirana mreža sustava grijanja, rekonstruirano unutarnje stepenište te olakšan pristup svim prostorijama za pacijente. Uz zgradu Doma zdravlja kupljeno je zemljište s planom izgradnje nove zgrade fizijatrije, funkcionalne za pružanje kompletne zdravstvene skrbi za cijelu pop-

ulaciju Posušja. „Područje zdravstvene zaštite iziskuje stalno ulaganje i unapređenje, razvoj tehnologija donosi nove uvjete i svi moramo biti uključeni, složni i otvoreni za nove projekte, postavljati sebi nove izazove i iznalaziti načine kako doprinijeti boljem sutra svih nas, pogotovo naših najmlađih“, istaknuo je načelnik Branko Bago tijekom ove posjete. Prilika za posjet Neurorazvojnog odjela bila je donacija novog uređaja, odnosno svjetlosno zvučnog ekvilajzera koji se primjenjuje u tretm-

Prostor je opremljen svim neophodnim pomagalicama

Uređaj koji se primjenjuje u tretmanima kod djece s poteškoćama govora i sluha

Izaslanstvo hrvatske komponente Oružanih snaga BiH uručilo darove našim mališanima

anima kod djece s poteškoćama govora i sluha. Pomoću ovog uređaja djeca uče boje i jačinu zvuka u prostoru, u kombinaciji s tehnikama za stimuliranje motorike, također potiče rad jednog ili više osjetilnih sustava ovisno o potrebama svakog pojedinog djeteta. Uređaj djeluje umirujuće te je odlična pomoć pri smirenju djeteta prije i tijekom terapije, a niti jedan centar koji pruža ovakve i slične usluge u našoj Županiji ni šire ne posjeduje ovaj ekvilajzer. Uređaj je jednim dijelom nabavljen od sredstava prikupljenih prilikom organizacije ovogodišnjeg velikog koncerta Željka Bebeka u Posušju dok je preostali dio financirala Općina Posušje.

Darivanje djece povodom blagdana Sv. Nikole

Povodom blagdana Sv. Nikole Općinski načelnik Branko Bago je u društvu svojih suradnika i ravnatelja Osnovne škole Ivana Mažuranića, Zvonimira Širića, posjetio Odjel za djecu s posebnim potrebama ove škole. Tom prigodom učenicima ovog odjela uručeni su prigodni darovi. Uz osmjeh na licu, nakon uručivanja, mališani

su izveli niz recitacija, te su gostima poklonili blagdansku čestitku koju su sami izradili. Sljedeća posjeta bila je Udruzi osoba s invaliditetom općine Posušje. I tamo su darovi izmamili osmijeh na lica članova. Posjet je također bio prilika i za razgovor s nastavnicima Odjela i voditeljima Udruge o njihovom radu.

Uoči Božića, lijepa gesta stigla je od izaslanstva hrvatske komponente Oružanih snaga BiH. Prilikom posjeta Posušju, uručili su novčani dar Odjelu djece s posebnim potrebama pri OŠ Ivana Mažuranića, te Udruzi civilnih invalida. Kako je kazao mons. Tomo Vukšić, iza ove akcije stoje obični ljudi, vojnici koji prikupljajući sredstva pomažu potrebitima. Ova hvalevrijedna akcija „najjačih“ prema „najslabijima“, čiji je inicijator upravo mons. Vukšić provodi se od 2012. godine i do sada je uspješno provedena gotovo u cijeloj Bosni i Hercegovini. Razdragani učenici, koji svakog puta s osmijehom dočekuju goste, za ovu priliku izveli su nekoliko recitacija te im uručili poklone koje su sami izradili. U duhu blagdana, na kraju posjeta, gosti i domaćini su izmijenili srdačne čestitke povodom Božića i Nove godine.

Darovi su izmamili osmjeh

Čestitka za načelnika Branka Bago

Spomen obilježje hrvatskim braniteljima Zagorja

Spomen obilježje poginulim braniteljima u Zagorju

5. kolovoza u Zagorju je otkriveno spomen obilježje svim poginulim braniteljima u Drugom svjetskom i Domovinskom ratu s područja ove mjesne zajednice iz koje je i krenula inicijativa s ciljem odavanja počasti svim sumještanima koji su položili svoje živote na oltar domovine.

Općina Posušje sufinancirala je izgradnju ovog obilježja u nadi da će imena hrabrih junaka zauvijek ostati upamćena jer imamo dužnost i obavezu oteti zaboravu njihovu žrtvu te im se na ovaj simboličan način pokušati odužiti za slobodu u kojoj danas živimo.

Načelnik općine Posušje Branko Bago i predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar skupa s udrugama proisteklima iz Domovinskog rata položili su vijence i upalili svijeće na ovom spomen obilježju.

Prva obljetnica postavljanja spomen obilježja na Uzdolu

Medalje zahvalnosti obiteljima posušana poginulih na ramskom bojištu

U lipnju prošle godine u Uzdolu je upriličeno svečano otkrivanje Spomen obilježja palim hrvatskim braniteljima na ramskom bojištu kao trajnog podsjetnika i na desetericu mladih posuških vitezova koji su svoj život ugradili u slobodu hrvatskog naroda.

Upravo iz tog razloga, Općina Posušje financijski je potpomogla izgradnju ovog podsjetnika na žrtvu Uzdola i Rame, a izaslanstvo Općine Posušje i Udruge proistekle iz Domovinskog rata sudjelovali su u organizaciji i protokolu otkrivanja spomenika. Za obitelji poginulih organizatori su pripremili zahvalnice i medalje zahvalnosti kao simbol sjećanja na žrtve njihovih sinova, muževa, očeva i braće, no nad Uzdolom je toga dana neumoljivo kišilo te organizator nije uspio uručiti medalje svim obiteljima poginulih. Stoga je 24. kolovoza u uredu

Načelnik Branko Bago uručio medalje zahvalnosti obiteljima branitelja poginulih na ramskom bojištu

načelnika Branka Bage upriličen prijem članova obitelji poginulih Miljenka Nenadića, Žarka Pejića, Darka Ramljaka i Stipana Polića radi naknadnog uručenja.

Načelnik Bago uputio je zahvalu na nemjerljivom doprinosu za slobodu hrvatskog naroda za koju su položili svoje živote, a njihovi najmiliji i danas, osjećaju gubitak, prazninu jer su ostali bez svoga sina, supruga, oca, brata. Ove godine, 23. lipnja obilježena je prva obljetnica postavljanja spomen obilježja na Uzdolu.

„Domovinski rat i branitelji temelj su i putokaz u kojem smjeru moramo ići“

Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata HVO HB u Posušju je 18. rujna obilježila 25. obljetnicu osnutka. Program je započeo polaganjem vijenaca kod spomenika Ludvigu Pavloviću u Studenim Vrilima, te svetom misom za poginule, nestale, umrle i žive branitelje.

Potom je Posušjem prodefilirao svečani mimohod sa zastavama do Trga hrvatskih branitelja gdje su položeni vijenci i zapaljene svijeće za sve koji su utkali život u slobodu hrvatskog naroda. Vijence su između ostalih položili predstavnici HNS-a, hrvatske komponente OS-BIH, Županije Zapadnohercegovačke te načelnik općine Posušje Branko Bago zajedno s udrugama proisteklih iz Domovinskog rata s područja općine Posušje. Nakon polaganja upriličena je svečana akademija na kojoj su se prigodnim riječima obratili načelnik Branko Bago, predsjednik Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata HVO-a HB Nikica Tomić, general bojnik Ilija Nakić te predsjednik HNS-a dr. Dragan Čović.

Svi sveti

Povodom blagdana Svih svetih i Dušnoga dana na Trgu hrvatskih branitelja u Posušju kao i pred Spomen obilježjem skupini Fenix 72 položeni su vijenci i zapaljene svijeće u znak sjećanja na sve poginule hrvatske branitelje, posebice one s područja općine Posušje.

3. studenog na Kupresu je obilježena 25. obljetnica oslobođenja i 13. obljetnica Dana Udruge specijalne policije MUP-a HRHB. Obilježavanje je započelo polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred masovne grobnice Ogdalada iz Drugog svjetskog rata, potom svetom misom u Crkvi Svete Obitelji te mimohodom i svečanom akademijom. Vijence su na spomen obilježjima Suho polje, Kupreško polje kao i na spomen obilježju poginulim Vukovarcima položili i načelnik općine Posušje Branko Bago, predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar skupa s predstavnicima Koordinacije udruga proisteklih iz Domovinskog rata s područja općine Posušje.

Ni ove godine Posušje i njegovi Framiši, zajedno sa župljanima, nisu zaboravili grad Vukovar. Obilježavanje je započelo euharistijskim slavljem koje je predvodio

Mimohod posuškim ulicama

Svečana akademija

Polaganje vijenaca za blagdan Svih svetih

Sveta misa povodom 25. obljetnice oslobođenja Kupresa

Naši framaši upalili su svijeće za 2717 žrtava Vukovara

Svijeće ispred zgrade Općine

Obilježavanje 28. obljetnice utemeljenja HVO-a i 28. obljetnice stradanja Hrvata na Kupreškoj visoravni

Obilježavanje 75. obljetnice Bleiburške tragedije i Križnog puta hrvatskog naroda

Obilježavanje 27. obljetnice napada na 14-ero djece iz Viteza

fra Robert Pejičić. Nakon misnog slavlja nazočni su se uputili u procesiji prema središnjem trgu. Molitvom krunice, pjevanjem i paljenjem svijeća odana je počast svima koji su dali živote za našu Domovinu. Ove godine središnji motiv je bio broj 2717.

Ostali spomeni na Trgu hrvatskih branitelja

Korona je onemogućila svečano održavanje nekoliko obljetnica, stoga smo ih obilježili molitvom na Trgu hrvatskih branitelja u Posušju. Ovako smo obilježili 28. obljetnicu utemeljenja HVO-a te 28. obljetnicu stradanja Hrvata na Kupreškoj visoravni. Na istome mjestu prisjetili smo se 75. obljetnice Bleiburške tragedije i Križnog puta hrvatskog naroda te 27. obljetnice napada na 14-ero djece iz Viteza.

Dan branitelja

Šestu godinu zaredom Posušje je 30. svibnja dostojanstveno obilježilo Dan svojih branitelja. Program obilježavanja započeo je Svetom misom za sve nestale, poginule, umrle i žive branitelje u crkvi Bezgrješnoga začeca BDM u Posušju koju je predvodio župnik župe sv. Ante Padvanskoga u Sutini, don Slaven Ćorić.

Zbog korona virusa i zabrane okupljanja velikog broja ljudi, obilježavanje Dana branitelja održano je znatno drugačije nego prethodnih godina – bez mimohoda i druženja na Trgu hrvatskih branitelja.

Poslije svete mise, uz prigodnu molitvu koju je predvodio posuški župnik fra Mladen Vukšić odana je počast svim poginulim, nestalim i preminulim braniteljima ispred spomen obilježja na Trgu hrvatskih branitelja gdje su zajednički vijenac položili i svijeće zapalili načelnik općine Posušje Branko Bago, predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar, predsjednik Organizacijskog odbora Dana branitelja Jozo Miličević, ministar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ŽZH Mladen Begić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH Ivica Pavković, zastupnik u Domu naroda Parlamenta FBiH Damir Jurišić, ispred hrvatske komponente OS BiH brigadir Zdravko Rezo te

Don Slaven Čorić predvodio je sveto misno slavlje

predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata s područja općine Posušje.

Na trgu su postavljene stjegovi posuških ratnih postrojbi – njih 61 kao podsjetnik i dokaz koliko je Posušje pružilo u Domovinskom ratu podarivši za slobodu hrvatskog naroda ukupno 68 poginulih, nestalih i stradalih branitelja. Uz prigodnu molitvu, položeno je cvijeće i zapaljene svijeće i pred spomen obilježjem skupini Fenix 72.

28. obljetnica osnutka Postrojbe HVO-a "Ante Bruno Bušić"

Udruga pripadnika prve profesionalne postrojbe HVO-a "Ante Bruno Bušić" obilježila je na blagdan sv. Ante 13. lipnja, 28. obljetnicu osnivanja Svetom misom u Crkvi Sv. Franje Asiškoga u Posuškom Gracu, a zbog posebnih epidemioloških okolnosti, obljetnica se ove godine nije obilježavala svečanim programom kao ranijih godina.

Po završetku svetog misnog slavlja predstavnici Udruge pripadnika prve profesionalne postrojbe HVO-a "Ante Bruno Bušić", predstavnici drugih braniteljskih udruga, roditelji poginulih branitelja, načelnik općine Posušje Branko Bago, predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar te predstavnici Županije Zapadnohercegovačke zajednički su položili vijenac i zapalili svijeće pred spomen obilježjem na Posuškom Gracu.

Sveta misa u Posuškom Gracu

Molitvu je predvodio posuški župnik, fra Mladen Vukšić

Polaganje vijenca za sve naše poginule branitelje

Polaganje pred spomen obilježjem skupini Fenix 72

Polaganje vijenca pred spomen obilježjem u Posuškom Gracu

Jedan od mnogobrojnih apela koje je Zapovjednik Stožera Branko Bago uputio žiteljima Posušja

Dio zaliha

Žurna izgradnja dodatnih sanitarnih čvoreva za potencijalnu karantenu

Darivanje krvi u posebnim uvjetima

2020. godinu obilježila je pandemija korona virusa koji se svijetom proširio brzinom munje. Godina će ostati upamćena po razornoj sili jednoga virusa koji je uzdrmao cijelo pučanstvo Zemlje, odnio brojne živote, načinio nemjerljivu štetu gospodarstvu te nas natjerao da živimo sa strahom i oprezom. Nažalost, ni naša općina nije ostala u potpunosti zaštićena od njegovog prodora.

Nakon što su Federacija i Županija Zapadnohercegovačka proglasile stanje prirodne nesreće odnosno nepogode prouzrokovane pojavom korona virusa, Općina Posušje je na prijedlog Stožera civilne zaštite dana 19. ožujka 2020. godine proglasila stanje prirodne nepogode prouzrokovane neposrednom opasnošću od korona virusa (COVID-19). Istoga dana pokrenuli smo nabavku pričuvnog goriva, dezinfekcijskog i zaštitnog materijala. Izradili smo plakate, objavljivali vijesti s uputama kako bi ljudi znali kako se treba ponašati u skladu s epidemiološkim mjerama, a Služba za opću upravu je u suradnji s Centrom za socijalni rad, župnicima i predsjednicima mjesnih zajednica prikupila podatke o potrebitim obiteljima, samcima i starijim osobama te je Crveni križ općine Posušje dostavljao higijenske i prehrambene pakete te lijekove – podijeljeno je oko 250 paketa pomoći.

Sastanke je valjalo prilagoditi situaciji

Crveni križ i Koordinacija udruga iz Domovinskog rata organizirali su akciju dobrovoljnog darivanja krvi – prikupljene su 64 doze.

Prema preporukama organiziran je rad Općine i institucija kojima je Općina osnivač u skladu s epidemiološkim mjerama, a svima su podijeljena dezinfekcijska sredstva i zaštitna oprema. Rad Stožera kao kolektiva od 19 članova organiziran je online putem te dopisnim glasovanjima, a Zapovjednik Stožera održavao je pojedinačne sastanke s članovima kako bi se izbjegla veća okupljanja. Ispred Doma zdravlja Posušje promptno je osiguran sustav trijaže s ciljem zaštite pacijenata i medicinskog osoblja. Vodovod je provodio redovitu

JP Vodovod u akciji dezinfekcije grada

Danonoćna borba protiv virusa

Vatrogasci su redovito ispirali posuške ulice

dezinfekciju cjelokupnog područja općine Posušje, središta grada i frekventnijih mjesta po selima, svih crkvi pred mise i mrtvačnica. Javne institucije svakodnevno su dezinficirane, a vatrogasci su vršili redovito pranje ulica po gradu u vrijeme policijskog sata.

U počecima pandemije bilo je vrlo teško nabaviti zaštitnu opremu, te smo došli na ideju da naš Tehnološki park krene u izradu zaštitnih vizira za naše potrebe. Izrađeno je oko 400 komada od čega je 100 donirano Domu zdravlja, a ostalo podijeljeno institucijama, pekarnama, frizerima i kozmetičarima te Stožerima susjednih gradova i općina.

Dobili smo i neke donacije posuških tvrtki, među značajnijima su donacije Weltplasta, Vokela i Lagera. O raspodjeli donirane opreme odluke je donio Stožer te je ona podijeljena po župama, mjesnim zajednicama, za mrtvačnice, školama, Domu zdravlja, vrtićima i policiji. Korona je nanijela velike štete gospodarstvu, stoga su 7. travnja načelnici i gradonačelnici s područja Županije Zapadnohercegovačke predstavili javnosti nacrt mjera za pomoć gospodarstvu, a Općinsko vijeće općine Posušje je 8. svibnja usvojilo 6 mjera pomoći gospodarstvu o kojima smo detaljnije pisali na prethodnim stranicama ove brosure, a pomoć je ostvarilo 109 prijavitelja.

2. lipnja Općinski načelnik općine Posušje je na prijedlog Stožera civilne zaštite općine Posušje donio Odluku o proglašenju prestanka stanja prirodne nepogode uzrokovane pojavom korona virusa (Covid -19) na području općine Posušje nakon što su isto utvrdile Vlada Federacije i Županije.

Veleposlanik Sabolić posjetio Općinu Posušje

Veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini Ivan Sabolić posjetio je u travnju općinu Posušje gdje je s načelnikom Brankom Bagom razgovarao o situaciji vezanoj za korona virus, mjerama koje se poduzimaju, ali i o projektima koji su u tijeku ili pripremi.

Načelnik Bago, ujedno i Zapovjednik Stožera civilne zaštite općine Posušje, upoznao je Veleposlanika sa svim mjerama koje je Stožer provodio od trenutka proglašenja stanja prirodne nepogode prouzrokovane neposrednom opasnošću od korona virusa. Uputio je osobitu zahvalu na pravovremenoj pomoći Vlade Republike Hrvatske, koja je Domu zdravlja Posušje donirala iznos od 100.000,00 kn za suzbijanje epidemije bolesti COVID-19. Osim ovih tema, posjet je bio prilika i za razgovor o projektima koji su u tijeku, ali i o nastavku suradnje na prekograničnim projektima koje je načelnik Bago u više navrata dogovarao s ministrom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije RH, g. Markom Pavićem. Na kraju sastanka, načelnik Bago zahvalio je Veleposlaniku na dolasku u općinu Posušje, zanimanju za borbu s ovom krizom, te dosadašnjoj dobroj suradnji i pomoći kojom Republika Hrvatska pomaže projekte kojima gradimo Posušje.

Viziri izrađeni u Tehnološkom parku donirani su Domu zdravlja Posušje ali i stožerima susjednih gradova i općina

Posuške tvrtke donirale zaštitnu opremu

Prva redovna sjednica Stožera civilne zaštite nakon prestanka stanja prirodne nepogode

Veleposlanik Sabolić s načelnikom Bagom

Predstavljanje programa manifestacije u našoj Općinskoj vijećnici

Dani europskog naslijeđa

Kulturno-znanstvena manifestacija Dani europskog naslijeđa prošle godine posebnu pozornost stavila je na Županiju Zapadnohercegovačku, u čijim su se općinama provodili projekti koje je u našoj općinskoj vijećnici predstavila Zora Dujmović, federalna ministrica kulture i sporta. U dvodnevno predstavljanje bio je uključen franjevački muzej „U kući oca mojega“ u kojemu se nalazi niz vrijednih eksponata koji svjedoče o životu na ovom području u različitim povijesnim razdobljima, te ranokršćanska bazilika na Gracu. Cilj održavanja ove manifestacije je upoznavanje najširih slojeva društva sa značajem čuvanja, zaštite, predstavljanja i promoviranja kulturnog naslijeđa, uz edukaciju o tome da su nacionalna kulturna naslijeđa europskih zemalja dio zajedničkog kulturnog naslijeđa Europe.

Obilazak eksponata Franjevačkog muzeja

Predstave i knjige

Dugim pljeskom publika u Posušju ispratila je predstavu „Sladoleđ“ autora Mire Gavrana - najizvođenijega hrvatskog pisca u zemlji i inozemstvu. U glavnim ulogama nastupale su glumice zavidne vještine Mladena Gavran i Ana Vilenica. Povodom prikazivanja predstave, autor Miro Gavran bio je u Posušju te istaknuo zadovoljstvo što je predstava prihvaćena u Posušju jer su tu njegovi korijeni.

Sudionici manifestacije kod ranokršćanske bazilike u Posuškom Gracu

Krajem siječnja naši prijatelji iz Grada Sinja darovali su nam izvedbu potresne priče o hrvatskoj mučenici iz Varvare Divi Grabovčevoj, na čemu im je načelnik Branko Bago uputio osobitu zahvalu. Postava od 15 glumaca iz Sinjskog pučkog kazališta i Franjevačke klasične gimnazije Sinj potrudila se prenijeti publici priču o ovoj, na daleko poznatoj ljepotici, djevojci predanoj svojoj vjeri i svome Bogu, koju je na Kedžari, na Vran planini ubio turski beg nakon što je odbila njegovu prošnju. Priča o Divi je, osim kroz glumačke dijaloge i monologe prenošena i kroz guslarske izvedbe. U pratnji svojih Sinjana u Posušju bila je i gradonačelnica Grada Sinja, gđa. Kristina Križanac, potom sinjski gvardijan fra Ante Čovo te predsjednik Viteškog alkarskog društva Sinj Stipe Jukić.

Mladena Gavran i Ana Vilenica

Posuška publika

Autor predstave, Miro Gavran s glumicama

Pozornicu posuške kinodvorane marljive ruke kreativaca lako pretvore u vrhunsku scenografiju. Tako je bio i polovinom kolovoza, kada je Dramska sekcija Frame Posušje po drugi put u Posušju izvela predstavu Dvije majke, premijerno prikazanu tijekom 11. Festivala religiozne drame. Ovoga puta framaši su se potrudili u našu kinodvoranu donijeti sadržaj religiozne tematike iz vremena Isusove smrti na križu i Njegova Uskrsnuća na nebo

Knjiga naziva "Evangelizacija u digitalnom dobu – Crkva, mediji i odnosi s javnošću" autora dr. fra Marija Knezovića predstavljena je početkom prosinca u posuškoj kinodvorani. Sudionici programa Darko Pavičić, Sanja Pehar, Dragan Soldo i fra Mario Knezović, predstavili su posuškoj publici u kakvom medijskom dobu živimo te kako u tom ozračju govoriti o istini i navještaju Radosne vijesti.

Knjigu pod nazivom „Demografske promjene i njihov odraz na naselja Županije Zapadnohercegovačke (1961.-2011.) u posuškoj kinodvorani predstavila autorica dr. sc. Jelica Galić. Predmet istraživanja knjige je Županija Zapadnohercegovačka koja u svoja četiri grada/općine broji ukupno 100 naselja. U knjizi se po prvi put od 1961. – 2011. godine s demografskog stajališta analizirao prostor Županije u cjelini i njezini sastavni dijelovi. Sama autorica kazala je kako ova knjiga predstavlja i znanstveni rad koji sadržava važne statističke podatke do kojih nije bilo lako doći jer ovo područje ranije nije bilo detaljno istraživano, a podaci koje je autorica prikupila biti će dobar temelj za sva daljnja istraživanja.

21. veljače mnogobrojna publika u Posušju bila je na predavljanju monografije proslavljenog hrvatskog, ali i svjetskog alpinista Stipe Božića, prvog Hrvata koji je još 1979. godine zakoračio na najviši vrh svijeta, Mount Everest. Upravo taj prvi pohod na Mount Everest i sve što je njega i ekspediciju s kojom je išao pratilo na više od dva mjeseca dugoj ekspediciji je predstavio posuškoj publici.

Osim predavljanja monografije „San o Everestu“, održana je i redovita godišnja skupština HPD „Pločno“ i HGSS stanice Posušje na kojoj je kroz video prezentaciju prikazano što se sve napravilo i radilo tijekom 2019. godine, ali i najavilo planove za tekuću godinu. Istaknuli su kako su najponosniji na članove volontere HGSS-a. Ove godine 6 je novih članova koji prolaze redovite obuke kako bi bili što efikasniji u situacijama u kojima će biti potrebna njihova pomoć.

Osim predavljanja monografije „San o Everestu“, održana je i redovita godišnja skupština HPD „Pločno“ i HGSS stanice Posušje na kojoj je kroz video prezentaciju prikazano što se sve napravilo i radilo tijekom 2019. godine, ali i najavilo planove za tekuću godinu. Istaknuli su kako su najponosniji na članove volontere HGSS-a. Ove godine 6 je novih članova koji prolaze redovite obuke kako bi bili što efikasniji u situacijama u kojima će biti potrebna njihova pomoć.

Postava glumaca Sinjskog pučkog kazališta i Franjevačke klasične gimnazije Sinj

Gosti iz Sinja u pratnji svojih glumaca

Predstava Dramske sekcije Frame "Dvije majke"

Stipe Božić u posuškoj kinodvorani

Nastup Ansambla Lado u Gradskoj sportskoj dvorani

Lado oduševio publiku u Posušju

Kao jedan od najznačajnijih događaja održanih u sklopu prošlogodišnjeg Posušskog lita izdvojamo nastup svima nam poznatog Ansambla LADO koji je 5. srpnja svojim nastupom u Posušju oduševio prepunu gradsku sportsku dvoranu. Nastup u Posušju bio je dio proslave njihovog 70. rođendana za koji su pripremili dvosatni slavljenički program u kojem su predstavili običaje stare diaspore, a u bogatstvu prikazane tradicije sudjelovali su i članovi KŠD „Rakitno“ i HKUD „Vrisak“ iz Vira. Slavljenički program nosio je naziv „Neka sjaji sunce svima“, a Posušje je ovim nastupom okupilo brojnu domaću i gostujuću publiku koja je dugim pljeskom pozdravila članove ansambla.

Kino pod zvijezdama

Događaji pod posuškim nebom

Posebno lijep događaj, Kino pod zvijezdama privukao je brojne ljubitelje i znatiželjnike željne uživanja u dobrom filmu na svježem zraku.

Na istoj pozornici, pod vedrim nebom stožernik hrvatske domoljubne poezije Ante Nadomir Tadić Šutra predstavio je svoju knjigu pjesama, putopisa, promišljanja pod naslovom „Stožina“.

Da je naš središnji gradski park prava mala oaza mira pokazala je i Večer uz gitaru tijekom koje su posjetitelji uživali u nastupu virtuozna na gitari Đanija Šehua, koji je svojim nastupom Posušju donio koncert klasične glazbe na otvorenom.

Večer uz gitaru

10. jubilarne „Igre bez granica“

Dva dana pred kraj srpnja na prepunom Trgu hrvatskih branitelja mali i nešto veći kandidati su se najprije okušali u jednoj od 6 disciplina: crtaonica, puzanje beba, utrka beba, maraton djece, male ninje i novoj disciplini - vodena bomba. Veselja i zabave nije nedostajalo, a odlična atmosfera bila je i drugoga dana kada su nas uveseljavali ninja ratnici, trkači u vrećama, nogometni slalomaši, trkači na tri noge, Grgini trkači, hvatači jaja te trkači u štiklama i brzi konobari.

Sprinteri

Neki su tijekom utrke malo odmorili

Nagrade za najbolje

Prvih 35

U dobrom društvu vrijeme zaista brzo leti. Dokaz tome je Radio Posušje s kojim se družimo već 35 godina, a ova značajna obljetnica obilježena je posebnim svečanim programom 19. srpnja.

19. srpnja 1984., kao 54. radio postaja u Bosni i Hercegovini započelo je redovno emitiranje programa. Od 1991. Radio Posušje, puštanjem u rad odašiljača Radovanj, u nadolazećim ratnim vremenima odigrao je ključnu ulogu u razbijanju medijske blokade. U poslijeratnom razdoblju, Radio se vraća mirnodopskim temama, držeći se svojih osnovnih načela - biti na usluzi malom hercegovačkom čovjeku.

Naš kamen

Kamen je na ovim prostorima nezamjenjivi materijal. S njime se naš čovjek rađao i umirao. Zato zaslužuje posebno mjesto i priznanje kroz nekoliko događaja posvećenih njemu - kamenu. Tako je početkom kolovoza projekt pod nazivom „U kamenu uklesano“ predstavljen na Trgu hrvatskih branitelja. Cilj je ovoga projekta osiguranje vidljivosti stećaka te razvijanje svijesti o njihovoj kulturnoj vrijednosti, a naglasak je stavljen na rad mladih, približavanje i podizanje njihove svijesti o kulturnoj baštini. Tako je tim vrijednih posuških srednjoškolaca pod mentorstvom svojih profesora obilazio nekropole stećaka, fotografirao ih te razgovarao s lokalnim stanovnicima bilježeći priče i legende povezane sa stećcima.

Općina već nekoliko godina radi na zaštiti cjelokupnog kulturno povijesnog naslijeđa. Tako je zalaganjem Općine Posušje Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH prošle godine donijelo odluku o proglašenju nekropole stećaka na Ričini nacionalnim spomenikom, a u posljednje dvije godine nositelj smo dvaju projekata istraživanja ovog kulturnog i povijesnog naslijeđa: „Zaštitno istraživanje, konzervacija i restauracija lokaliteta Ričina, Posušje“, te „Izrada elaborata o zaštiti i korištenju graditeljske baštine na Ričini“.

U kamenu uklesano

Stećci su integrirani i u Festival klapske pisme, a jedna od nagrada na festivalu nosi naziv Posuški stećak i oblikovana je kao stećak, tako da i na taj način Općina promovira ovaj dio svoga kulturnog naslijeđa.

Prošlog ljeta održali smo 8. po redu Posuške kamendane u sklopu kojih je otvorena izložba likovnih uradaka s motivima endemskih cvjetova oslikanih na kamenu. Autor izložbe pod nazivom Cvijet u kamenu je Srećko Slišković, širokobriješki umjetnik koji u Posuškim kamendanima sudjeluje od samih njihovih početaka, a na Trgu hrvatskih branitelja održala se i likovna kolonija pod nazivom Posuški kamen u organizaciji Likovne kolonije Brijeg, čiji je voditelj Srećko Slišković.

Brojne kamene, ali i ostale vrijedne eksponate čuva franjevački muzej „U kući oca mojega“. Što sve krije ovaj muzej, posušani i gosti imali su priliku vidjeti kroz četiri dana krajem srpnja i početkom kolovoza kroz „Dane muzeja“ održane u sklopu manifestacije „Posuško lito“ 2019.

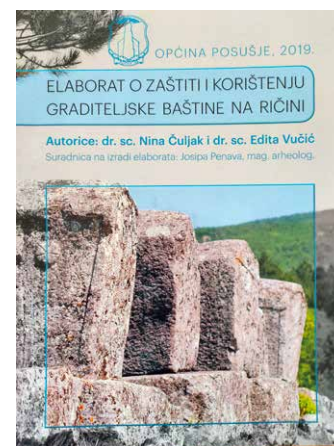
Kako smo kazali, s kamenom se čovjek na ovim prostorima rađao i umirao te on predstavlja veliko obilježje ovoga kraja. Slično je i s jezikom. On nije samo sredstvo komunikacije već najsnažnije obilježje identiteta jednoga kraja i naroda. S ciljem očuvanja našega jezika na Trgu hrvatskih branitelja u Posušju 30. srpnja održana je peta po redu Večer ikavice. U povodu ovog malog jubileja tiskan je zbornik radova na ikavici u kojem su sadržani svi dosadašnji radovi uključujući i one koji su pristigli na prošlogodišnji natječaj. Knjiga nosi naslov „Reka san ti“, a posebna je po prekrasnim ilustracijama koje su izradili Martina Tomić i Srećko Slišković.

Posuški kamendani

Dani muzeja

Elaborat o zaštiti i korištenju graditeljske baštine na Ričini

Nastup u prekrasnom ambijentu

Ornela i Joško - voditeljski par Festivala

Festival klapske pisme

Središnji događaj i perjanica Posuškog lita je Festival klapske pisme. Prošle godine, 2., 3. i 4. kolovoza na Trgu hrvatskih branitelja održan je VI. po redu Festival na kojemu je u kategorijama muških, ženskih i mješovitih klapa nastupilo ukupno 26 klapa.

U muškoj kategoriji Posuški stećak osvojila je klapa Vinčace, dok se Burom okitila Contra. U ženskoj kategoriji slavila je Orca, dok je publika nagradila Luše. U mješovitoj kategoriji prvu nagradu stručnog žirija osvojila je klapa Kampaneli.

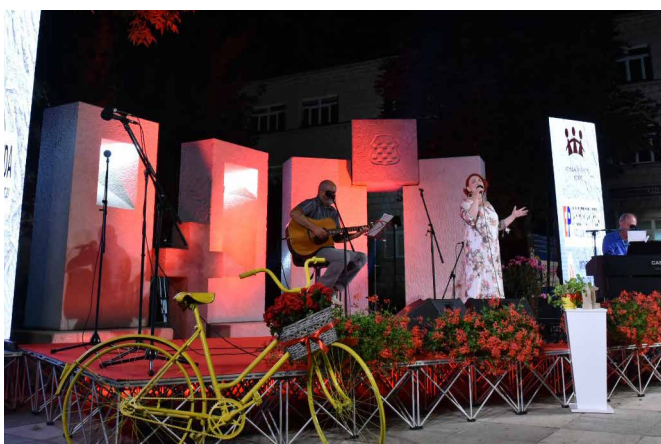
Stručni žiri činili su maestro Joško Čaleta, Marko Rogošić, Mojmir Čaćija, Ivica Kaleb i Terezija Kusanović. Prepoznatljivi voditeljski dvojac Festivala su Ornela Vištica i Joško Lokas, a radi nastupa na revijalnom dijelu Festivala u Posušju su tih dana gostovali velikani hrvatske glazbe Radojka Šverko, Zorica Kondža i Đani Maršan.

Publika uživa u vrhunskim izvedbama

Radojka Šverko

Zorica Kondža

Đani Maršan

Molitva i paljenje svijeća

Dan Domovinske zahvalnosti

Početak kolovoza posebno je vrijeme godine u kojemu se prisjećamo slavnih dana hrvatske borbe za slobodu, a ona se osobito slavi u posuškom Viru gdje se obilježava Dan domovinske zahvalnosti. Dvodnevni program sastojao se od svete mise za sve nestale, poginule i umrle hrvatske branitelje i već tradicionalne tribine Domovini vjerni, u vjeri postojani 4. kolovoza te polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred spomenika braniteljima na mjesnom groblju za svaki izgubljeni život u borbi za slobodu hrvatske grude 5. kolovoza. Vijence su ispred Općine Posušje položili načelnik Branko Bago i predsjednik OV Ivan Lončar, zatim udruge proistekle iz Domovinskog rata s područja Posušja, kao i predstavnici političkih stranaka.

Tradicija

U Viru je u kolovozu uistinu bogat kulturni život. To dokazuje i prošlogodišnji kulturno-zabavni program pod nazivom "Počini, oduši, košulju osuši!", u organizaciji HKUD Vrisak kojim je društvo obilježilo drugu obljetnicu svoga djelovanja. Večer folkloru je prigodnim pozdravnim riječima otvorio načelnik Branko Bago, iskazavši zadovoljstvo zbog održavanja ovoga programa koji je još jednom pokazao koliko se bogatstvo krije u našoj kulturnoj baštini i starim običajima našega naroda.

U organizaciji MZ Podbila sredinom kolovoza održan je tradicionalni Etno fest. Program je započeo svetom misom ispred spomenika poginulim i nestalim u Drugom svjetskom ratu, poraću i Domovinskom ratu.

U sklopu ovog događaja nastupila su brojna kulturno-umjetnička društva, pjevačke skupine te guslari, a u zabavnom dijelu programa nastupio je Dejan Urban i Jukebox trio.

Stari običaji njeguju se i u ostalim dijelovima općine Posušje. Tako je u organizaciji HKUD „Fra Petar Bakula“ iz Posušja 10. kolovoza održana 4. smotra izvornog hrvatskog folkloru „Silo na ognjištu“. Smotru je otvorio predsjednik Općinskog vijeća Posušje Ivan Lončar. Osim domaćeg kulturno umjetničkog društva na smotri su svoje običaje i tradiciju pokazali i KUD „Karaševska zora“ iz Rumunjske, KUD „Dalmacija“ iz Dugog Rata, HKUD „Rudine“ iz Livna, HKUD „Srce Zagore“ čiji su članovi iz dvije županije Splitsko – dalmatinske i Šibensko – kninske, KU „Lindō“ Ošlje-Stupa, te HKUD „Brotnjo“ iz Čitluka, a oduševljenu publiku je poslije nastupa kulturnih društava nastavio zabavljati poznati sastav „Slavonia Bend“.

Počini, oduši, košulju osuši!

Podbila

Silo na ognjištu

Čuvari tradicije na okupu

Trg hrvatskih branitelja - pretijesan za sve koji su željeli čuti Bebeka

Vrhunska glazba

Publika je još uvijek slijegala dojmove iza odličnoga koncerta „Slavonia Benda“, a u Posušju se već spremao vrhunski rock spektakl. 12. kolovoza, Trg hrvatskih branitelja, te dio okolnih ulica, u potpunosti je ispunilo nekoliko tisuća ljudi iz Posušja, Hercegovine i Dalmacije koji su došli uživati u nastupu jednoga od najdugovječnijih izvođača rock glazbe s naših prostora - Željka Bebeka.

Koncert je, osim kulturno-zabavnog spektakla, imao svoj humanitarni karakter. Sredstvima od koncesije za prodaju pića nabavljen je uređaj za potrebe Neurorazvojnog odjela namijenjenog rehabilitaciji djece s poteškoćama u razvoju Doma zdravlja u Posušju.

Odličnu glazbu, drugu godinu zaredom pripremila nam je ekipa nadarenih posuških glazbenika u sklopu „Koncerta filmske glazbe“.

Željko Bebek

Posuška publika - najbolji prateći vokal

Najbolja filmska glazba za našu publiku

Svečana sjednica

Ususret blagdanu Velike Gospe, ujedno i Danu općine Posušje 8. kolovoza održana je svečana sjednica Općinskog vijeća. Program je započeo u 10:00 sati polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća, te molitvom pred Spomen obilježjem posuškim braniteljima koju je predvodio dekan posuškog dekanata fra Mladen Vukšić. Vijenac su položili predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar, načelnik općine Branko Bago, predstavnik izaslanstva Hrvatskog narodnog sabora Bariša Čolak, veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini Ivan Sabolić, predstavnici braniteljskih udruga proisteklih iz Domovinskog rata s područja naše općine i predstavnici Zavičajnog društva Posušje u Zagrebu, te predstavnici političkih stranaka.

Sjednicu je otvorio predsjednik Općinskog vijeća Ivan Lončar koji je u svome govoru pohvalio funkcioniranje javne uprave, javnih poduzeća i ustanova koje su u nadležnosti Općine Posušje. Nakon govora predsjednika Općinskog vijeća uslijedilo je video predstavljanje aktivnosti Općine Posušje u protekloj godini, a u nastavku svečanosti uslijedilo je obraćanje načelnika općine Posušje Branka Bage. Kazao je kako je Posušje proteklih godina u jednoj vrsti progresa koji je postignut sinergijom svih relevantnih čimbenika na lokalnoj i višim razinama uz uspostavljenu dobru suradnju s prijateljima iz Republike Hrvatske.

Zlatna plaketa „Grb općine Posušje“ dodijeljena je fra Petru Krasiću, tvrtki Lončarplast i Radio Posušju povodom 35 godina uspješnog rada. Javno priznanje „Počasni građanin općine Posušje“ 2019. godine dodijeljeno je Milanu Kovaču.

Na sjednici smo se, povodom smrti Posušanina prof. dr. Vlade Jukića, također nositelja javnog priznanja općine Posušje, prisjetili velikog traga kojega je, kao vrstan stručnjak, ostavio, na području psihijatrije.

Odavanje počasti poginulim braniteljima prije početka Svečane sjednice

Svečana sjednica 2019.

Predsjednik Općinskog vijeća, Ivan Lončar tijekom obraćanja

Obraćanje Načelnika Branka Bage na Svečanoj sjednici 2019.

Dobitnici javnih priznanja općine Posušje

Golferi na Topali

Malonogometni turnir mjesnih zajednica, sela, zaselaka i gradskih četvrti općine Posušje

Sportski događaji Posuškog lita

Posuško lito obiluje brojnim sportskim događajima, a jedan od najdugovječnijih natjecanja u Posušju je seoska olimpijada Ilijino brdo, koja se u 2019. godini održala jubilarni 25. put.

Ponosimo se ljepotama posušskog golf igrališta "Topala", na kojemu je 10. kolovoza odigran najveći turnir u Bosni i Hercegovini "Kamen, krš i maslina". Prekrasnim zelenim terenima Topale izmjenjivalo se 80 golfera iz 10-tak zemalja, a titulu najboljeg odnio je Samir Smajić. Ceremoniji proglašenja najboljeg igrača turnira prisustvovali su Ivan Lončar, predsjednik Općinskog vijeća i Branko Bago, načelnik Posušja zajedno s veleposlanikom Republike Hrvatske u BiH Ivanom Sabolićem.

Istoga dana na Mokrom Docu je u organizaciji HŠK Posušje odigran memorijalni turnir veterana "Nenadić-Begić-Miloš" u čast prerano preminulih kapetana HŠK-a Posušje. Ova tri kapetana dali su mnogo za svoj klub te ostavili neizbrisivi trag u posljednjem prvaku Herceg-Bosne. Turnir je svečano otvorio načelnik Branko Bago zahvalivši organizatoru što već po petnaesti put njeguje uspomenu na naša tri viteza, kapetane Nenadića, Miloša i Begića, koji su sebe ugradili u nogomet našeg Posušja, ali i u slobodu hrvatskog naroda. Nagrade za najuspješniju ekipu dodijeljene su domaćoj ekipi iz Posušja, drugo mjesto pripalo je Koprivnici, dok su treće mjesto osvojili nogometaši iz Knina.

U petak 16. kolovoza 2019. godine završen je 14. Malonogometni turnir Hercegovački Vinjani 2019. godine. U

Finale Lige Hercegovine

Zlatko Dalić u Posušju

finalnoj utakmici sastale su se ekipa Mesihovine i ekipa caffe Pavo. Veliki broj gledatelja uživao je u odličnom malom nogometu, ali je na kraju s rezultatom 5:3 bolja bila ekipa caffe PAVO.

Mjesna zajednica Gradac okitila se titulom pobjednika 16. izdanja Malonogometnog turnira mjesnih zajednica, sela, zaselaka i gradskih četvrti općine Posušje. Oni su u najdramatičnijem finalu u povijesti ovog natjecanja nakon kaznenih udaraca bili bolji od Gornjih Jukića. Tribine i prostor oko igrališta te večeri preplavili su brojni zaljubljenici u mali nogomet koji su željeli odgledati ovo finale. Nakon završetka utakmice dodijeljene su nagrade prvoplasiranim ekipama i najboljim pojedincima. U pojedinačnoj konkurenciji Gradac je uzeo sve nagrade. Najboljim vratarom proglašen je Mario Begić, najbolji strijelac s osam golova je Dominik Begić dok je najboljim igračem turnira proglašen Zvonimir Begić – Ćunda.

Igralište OŠ Ivana Mažuranića bilo je pretijesno za sve koji su željeli doživjeti jedinstvenu malonogometnu predstavu finala Lige Hercegovine. Najprije je odigrana utakmica za treće mjesto između ekipa Gradac i Ružići na kojoj je pobjedu izborila ekipa Graca i to nakon izvođenja šesteraca rezultatom 3:1, jer je utakmica završila tvrdim rezultatom 0:0. Vrhunac sportskog uzbuđenja bila je finalna utakmica odigrana između ekipa Rodoč i Kočerina. Bolja u ovom okršaju bila je ekipa Kočerina. Publiku, mlade i stare, posebno je zainteresirao i razveselio dolazak Zlatka Dalića gdje su mu brojni Posušani

Odlična hrana i zabava u predivnoj Masnoj Luci

II. Blidinje Gastro Festival

izrazili toplu dobrodošlicu. S ponosom ističemo da je Posušje pokazalo kako može biti odličan domaćin jednom velikom sportskom događaju, ali i da posuška publika vjerno prati i uživa u svim sportskim događajima organiziranim kroz veliku manifestaciju Posuško lito.

Krajem kolovoza, u organizaciji Kinološkog saveza Herceg-Bosne, Kinološkog saveza u Bosni i Hercegovini i Kinološke udruge Posušje na stadionu Mokri Dolac u Posušju održana je 15. po redu velika Međunarodna, nacionalna i specijalizirana izložba pasa svih rasa Memorijal Robert Oreč "Bobo". Izlagači diljem svijeta pokazali su izniman interes za posuške izložbe, na kojima su posjetitelji mogli vidjeti čak 323 psa u 103 pasmine iz 24 zemlje.

II. Blidinje Gastro Festival

Manifestaciju Posuško lito 2019. zatvorili smo u prekrasnom prirodnom okruženju Masne Luke gdje je Općina Posušje organizirala II. po redu Blidinje Gastro Festival. Festival je otvoren u subotu, 31. kolovoza, pozdravnim riječima prvog čovjeka općine Posušje, načelnika Branka Bage koji je iskazao zadovoljstvo velikim brojem izlagača i posjetitelja. Općina je 2018. godine uz pomoć GIZ-a pokrenula ovaj festival koji je odlična platforma za ponudu lokalnih proizvoda jer se sve više naših ljudi uključuje u proizvodnju domaće hrane, rukotvorina, proizvodnju suhomesnatih proizvoda itd. Mi, kao jedinica lokalne samouprave i na ovaj način, činimo sve što možemo kako bi pomogli našim ljudima te ih potaknuli na proizvodnju domaćih proizvoda.

Hodočasnici u Posušju

Marijanski zavjet za Domovinu

Hrvatski narod oduvijek je privržen Katoličkoj Crkvi i Djevici Mariji, a posebno je veliki utjecaj ostavio zavjet Djevici tijekom Domovinskog rata. Zato je 2015. pokrenuto zavjetno hodočašće "Marijanski zavjet za Domovinu" koje prolazi svim većim marijanskim svetištima, od istoka do juga Hrvatske.

Povezujući istok i jug Hrvatske Marijanski zavjet tako prolazi i jednim dijelom Bosne i Hercegovine. Skupina od četrdesetak hodočasnika je 13. kolovoza ušla na područje BiH, točnije u Posušje. Hodočasnike je u Posušju dočekaio načelnik općine Posušje Branko Bago, nakon čega su sudjelovali na svetoj misi devetnici u čast Velikoj Gospi.

Diva u Posušju

Radojka Šverko koncertom prosinca je u pratnji prof. Vladimira Babina održala dvosatni koncert u posuškoj kinodvorani. Njezin predivan, snažan glas ispunio je dvoranu u potpunosti, a publika je svaku izvedenu pjesmu ispratila gromoglasnim pljeskom.

Bio je to uistinu raskošan koncert, nije pjevala isključivo svoje autorske pjesme već je našu publiku počastila krasnim talijanskim kanconama, filmskom i sakralnom glazbom te stranim i domaćim božićnim pjesmama, a odala je počast i svojim prerano preminulim kolegama Oliveru Dragojeviću i Vinku Coci uvrstivši u program i njihove pjesme.

Koncert je bio veličanstven i dojmljiv, njezine izvedbe i najzahtjevnijih dionica doimale su se kao da su otpjevane s nevjerojatnom lakoćom, a vrlo prisna komunikacija s publikom dala je koncertu osobitu draž.

Bila je neizmjerena čast ugostiti ovu glazbenu divu u našem gradu, a svi koji su sudjelovali na koncertu imali su priliku uživati u dva sata vrhunske glazbe i jednome od najimpresivnijih glasova na ovim prostorima.

Koncert Radojke Šverko

Božić u Posušju

Manifestacija Božić u Posušju ove je godine trajala pet dana te donijela bogat blagdanski program za sve generacije. Treba reći kako je i ove godine manifestacija imala humanitarni karakter. Novac se skupljao u donatorskim kutijama sve dane sajma, u njih su stavljeni prilozima od prodaje bakalara, kuhanog vina, tombole, te dio prihoda privatnih izlagača. Ovaj novac doniran je Centru za socijalni rad Posušje, koji ga je usmjerio najpotrebitijima u našoj općini. Posušje je još jednom pokazalo kako ima veliko srce i želju da svi sugrađani blagdane provedu u blagostanju, miru i s osmjehom na licu.

Posjećenost je bila iznad svih očekivanja organizatora. Posebno moramo istaknuti koncert hrvatske glazbene dive Radojke Šverko, koja nas je ostavila bez teksta svojim nastupom, te nezaboravno spuštanje Djeda Božićnjaka. Svih pet dana posjetitelji su iskoristili svoje dragocjeno vrijeme za druženje, pjesmu i ples. Vjerujemo kako ćemo se idućega Božića okupiti na istom mjestu s još više posjetitelja i izlagača. Sva ozarena lica ove godine samo su nam poticaj da dogodine budemo još bolji. No, kako kažu, slika govori tisuću riječi:

Dolazak Djeda Božićnjaka

Djed Božićnjak donio je puuuune vreće poklona...

Fino smo jeli i kupovali domaće rukotvorine...

Gledali predstave i slušali zanimljive bajke...

Pjevali smo...

Plesali...

Uživali u božićnim svjetlima...

Frama Posuški Gradac uprizorila nam je Kristovo rođenje...

Vidimo se i dogodine!

Dan Civilne zaštite

Povodom Međunarodnog dana civilne zaštite, 24. veljače upriličena je svečanost u posuškoj kinodvorani. Uz organizatore, zapovjednika Županijskog Stožera civilne zaštite i predsjednika Vlade ŽZH Zdenka Ćosića, načelnika županijskog Stožera Dragu Martinovića te Zapovjednika Stožera CZ općine Posušje Branka Bago, svečanosti su nazočili predstavnici Stožera CZ susjednih županija i općina, Hrvatske vatrogasne zajednice, predstavnici ŽZH, hrvatski zastupnici u Federalnom parlamentu s područja naše županije te predstavnici javnih službi i udruga. Pismene pohvale civilne zaštite za uloženi rad, zalaganje i ostvarene rezultate u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ove godine dobili su:

Anamaria Begić – zaposlenica Uprave civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Anamaria Begić je u prošloj godini sudjelovala u organizaciji i vođenju edukacije održane u svih sedam srednjih škola u Županiji Zapadnohercegovačkoj iz područja zaštite i spašavanja. U sklopu edukacije održane su i vježbe evakuacije i spašavanja. Također je u prošloj godini sudjelovala i u pripremi i organizaciji obuke zaposlenika općinskih/gradskih/županijskih operativnih centara. Za pismenu pohvalu predložena je od Uprave civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke.

Vladimir Šantić – zaposlenik Uprave civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke

Vladimira Šantića je za pismenu pohvalu također predložila Uprava civilne zaštite Županije Zapadnohercegovačke. Vladimir Šantić je dugogodišnji zaposlenik Uprave civilne zaštite na mjestu višeg samostalnog referenta za logistiku, čuvanje i rukovanje materijalno-tehničkim sredstvima. Osim redovitih poslova angažiran je i na drugim poslovima iz djelatnosti Uprave. Posebno se ističe njegova učinkovitost i preciznost u obavljanju poslova, te kao aktivan sudionik u vježbama i edukacijama koje organizira Uprava.

Ivan Opačak – dobrovoljac-vatrogasac iz Drinovaca Ivan Opačak se istakao u pomoći vatrogascima u gašenju požara na području Drinovačkog Brda lokalitet Milići. Svakako iznimno pohvalno za umirovljenika koji redovito pruža pomoć grudskim i goričkim vatrogascima. Za pismenu pohvalu predložila ga je Općina Grude.

Branko Bago – načelnik općine Posušje

Branko Bago – načelnik općine Posušje i zapovjednik Općinskog stožera civilne zaštite, jedan je od osnivača sekcije GSS-a pri Hrvatskom planinarskom društvu Pločno, a kasnije i osnivač HGSS-a stanice Posušje, spašavatelj sa značkom. Sudjelovao je u brojnim akcijama spašavanja kao spašavatelj. Branko Bago je višestruki dobrovoljni darivatelj krvi. U ulozi Općinskog načelnika kontinuirano pokazuje senzibilitet i razumijevanje za problematiku s kojom se suočava Crveni križ Općine Posušje. Posebno je naglašen njegov osobni angažman i aktivnosti u organiziranju sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća kao i u zaštiti od požara i vatrogastva kao sastavnog dijela cjelokupnog sustava zaštite i spašavanja. Svakako je vrijedno dodati da je Branko Bago potpisnik donorske kartice kojim pristaje na to da njegovi organi nakon smrti budu donirani pacijentima kojima su potrebni. Za pismenu pohvalu Branka Bago su predložili HGSS-a stanica Posušje, Crveni križ Općine Posušje i Profesionalna vatrogasna postrojba Posušje.

Zahvalnice civilne zaštite za uspješnu suradnju i doprinos u izgradnji sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u Županiji Zapadnohercegovačkoj dobili su svi domovi zdravlja koji djeluju u ŽZH. Također zbog odlične suradnje i pomoći u organiziranju i provedbi edukacije, obuke i osposobljavanja u sustava zaštite i spašavanja, kao i pomoć pri organizaciji i provedbi vježbe evakuacije u srednjim školama u ŽZH, zahvalnice su dobile i sve policijske uprave s nivoa županije. Zahvalnice za uspješnu suradnju i izuzetni doprinos u promociji ugleda Uprave civilne zaštite i izgradnji sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u Županiji Zapadnohercegovačkoj dobile su Radio postaja Široki Brijeg, Radio Ljubuški, Radio Posušje, Radio Grude, RTV Herceg Bosne, Dnevni list, Večernji list, Ivana Bešlić Penava FTV, Ivan Crnjac BHRT, te portali s područja Hercegovine.

Nakon ovog događaja u kinodvorani, u nastavku obilježavanja Međunarodnog dana civilne zaštite posjetitelji su mogli razgledati i prezentaciju opreme pripadnika žurnih službi i službi za zaštitu koja se organizirala na Trgu hrvatskih branitelja u Posušju.

Međunarodni dan civilne zaštite

Igrači HŠK Posušja

HŠK Posušje. Nova sezona donijela je nove izazove i promjene u klubu s Mokrog Doca. Nakon dvije godine, na funkciju predsjednika neopozivu ostavku dao je Damir Jurišić, koji je iza sebe ostavio čiste račune novom predsjedniku Mokrog Doca. U kolovozu prošle godine sazvana je prva skupština HŠK Posušje nakon četiri godine te je jednoglasno izabrana nova uprava kluba i predsjednik Dario Sesar. Predsjednik se nakon tri godine odmora ponovno vratio za kormilo plavo-bijelih i najavio ambiciozni projekt: 70. jubilej kluba kojeg treba dočekati u društvu federalnih prvoligaša.

Marketinški potezi vukli su se pažljivo, ali spretno. Prvi puta u povijesti klub je predstavio javnosti službeni dres za sezonu 2019./2020. HŠK Posušje je na taj način, putem svojih službenih stranica, omogućio kupnju dresa koji je postao tražen poklon za božićne blagdane mnogim Posušankama i Posušanima. S nekoliko pojačanja klub je ušao u novu sezonu te je s domaćim kadrom i domaćim stručnjakom napravljen odličan posao. Reorganizirana je i škola nogometa, te imenovan novi šef omladinskog pogona. Trenutno više od tristotinjak djece trenira u omladinskom pogonu posljednjeg prvaka Herceg-Bosne. U trinaest utakmica nove sezone, klub s Mokrog Doca ostvario je jedanaest pobjeda, jedan remi i jedan poraz uz gol razliku (49:11). HŠK Posušje u jesenskom djelu sezone bio je uvjerljivo najbolji klub, a na svojim je tribinama imao najveći broj pristaša te postao prvakom. Navijači i grad još su jednom pokazali koliko im nedostaje dobrih utakmica na "zelenom dragulju". Stanka je došla koncem studenog i sve je na Mokrom Docu utihnulo, osim uprave koja je i dalje pripremala podlogu za toliko željeni rođendanski iskorak. Nova godina donijela je nove izazove u HŠK Posušje. Klub se prije početka dodatno osnažio, te su plavo-bijeli dres ponovno odjenuli Ante Serdarušić i mladi perspektivni veznjak Ante Dario Stipić. Pripreme su krenule odlično, a iza trenera Sliškovića i ekipe stao je predsjednik koji je i dalje najavljuvao velike stvari na Mokrom Docu. Plavo-bijeli odradili su četiri pripremne utakmice i sve je bilo spremno za početak povijesne polu-sezone. Tjedan dana prije početka prvenstva, nevidljivi neprijatelj napao je svijet i našu državu te je sve stalo. Tri mjeseca lopta se nije kotrljala našim stadionom, no ljudi u klubu i upravi nastavili su raditi. Krenulo se s uljepšavanjem stadiona, tribina i službenih

Proslava naslova

prostorija kluba. Div se u svim segmentima digao iz pepela! Krajem svibnja NS FBiH uputio je poziv HŠK Posušje da uputi zahtjev za licenciranje. Vrijedni tajnik i kompletna logistika bacili su se u veliki pothvat i sve je bilo spremno. HŠK Posušje uputio je zahtjev (licencu) za igranje Prve lige FBiH. Nakon mjesec dana iščekivanja, na adresu kluba stigla je potvrda. HŠK Posušje nakon deset godina ponovno će na svom stadionu igrati Prvu ligu FBiH. Također, za prvaka Druge lige FBiH-Jug proglašen je HŠK Posušje! Bila je to medijska ekskluziva tih dana, a nogomet u Posušju ponovno je postao broj jedan. Nakon dobivanja licence, predsjednik i njegovi suradnici iznenadili su javnost dovođenjem mladog i ambicioznog trenera Denisa Ćorića. Klub će tako svoj jubilarni sedamdeseti rođendan dočekati u društvu federalnih prvoligaša i u tom natjecanju igrati veliku ulogu na ponos svih mještana Posušja. Div je ponovno na nogama!

Kuglački klub Posušje ove godine bilježi značajne rezultate. Službeno je proglašen prvakom premijer lige BiH za sezonu 2019./2020 (sezona je zbog pandemije odgođena). No i bez korone, klubu je trebao samo jedan bod u 4 neodigrana susreta kako bi postali prvaci.

Klub će nastupiti i na Kup natjecanju koje se održava u Kaknju, te se polažu nade za dvostruku krunu. Ove godine igrači su u dobroj formi. Njih trojica trebala bi se natjecati na završnom natjecanju za prvaka države u Posušju ukoliko epidemiološka situacija to dozvoli.

Kuglački klub Posušje

Kickboxing klub „Vitez Mile Bošnjak“ u protekloj godini bilježi 8 natjecanja:

- EK(Europski Kup) Karlovac s preko 2000 natjecatelja, a član kluba Josip Crnogorac osvojio je 3. mj. u disciplini K1.
- Na Ilidža Open, klub je nastupio s 3 natjecatelja, a osvojene su 3 medalje - 1.mj. Luka Rogić, 3.mj. Jerko Rogić, oba u LC disciplini te Andrej Bakula - 3.mj. u K1
- Mostar, prvenstvo BiH, nastupila su 4 člana KBK Vitez Mile Bošnjak i osvojili sljedeće: 1.mj. Luka Rogić LC, 2.mj. Tomislav Miloš FC, 3.mj. Jerko Rogić LC i Andrej Bakula 3.mj. LC
- Tešanj Open, nastupilo je 5 članova KBK Vitez Mile Bošnjak i osvojili - 1.mj. Luka Rogić LC, 2.mj. Josip Crnogorac K1, 3.mj. Marko Crnogorac LC, Petar Gavran 3.mj. i Ljubo Knezović 3.mj. K1
- Prvenstvo BiH Pale, nastupila su 2 člana i osvojili - 2.mj. Andrej Bakula LK, 3.mj. Petar Penava KL
- Makarska Open, nastupilo je 7 članova KBK Vitez Mile Bošnjak i osvojili: 1.mj. Jerko Čutura, 1.mj. Ljubo Knezović, 2.mj. Luka Rogić, 2.mj. Jerko Rogić i 2.mj. Marin Čuljak. Miljenko Kutleša nagrađen je kristalnom plaketom.
- Banja Luka Open, nastupila su 4 člana kluba Vitez Mile Bošnjak i osvojili - 1.mj. Dino Lončar K1, 1.mj. Jerko Čutura LC, 3.mj. Petar Gavran KL i 3.mj. Ivan Leo Bešlić KL.
- Prvenstvo Hrvatske u TB (Tajlandskom boxu). Nastupilo je 5 član KBK Vitez Mile Bošnjaka i osvojili - 1.mj. Luka Rogić, 1.mj. Jerko Čutura, 2.mj. Luka Bakula, Lovro Bošnjak i Vedran Pole.

Voditelj kluba Miljenko Kutleša na trenerskim i sudачkim seminarima potvrdio je A licencu trenera, te međunarodnu licencu.

Karate klub Posušje u 2019. nastupio je na 15 turnira gdje je osvojio 15 zlatnih, 15 srebrnih i 18 brončanih medalja. Osvojili su ih sljedeći natjecatelji: Ivana Galić (5 zlatnih, 3 srebrne i 3 brončane medalje), Ivana Čamber (5 zlatnih, 1 srebrna i 3 brončane medalje), Lea Rezo (1 zlatna, 5 srebrnih i 5 brončanih medalja), Matea Čamber (3 srebrne i 2 brončane medalje), Antonio Jurić (2 srebrne i 2 brončane medalje), Milan Kevilj (2 zlatne medalje), Sara Bešlić (2 zlatne i 2 brončane medalje), Miro Bešlić (1 srebrna i 1 brončana medalja), Marija Marić (1 srebrna medalja) i Luka Buntić (1 brončana medalja).

Iz kluba ističu kako je Ivana Galić reprezentativka BiH, te među najboljim sportašicama u Posušju. Nastupila je na Balkanskom, Europskom i Svjetskom prvenstvu.

Športski klub civilnih invalida Radovanj okuplja civilne invalide s područja općine Posušje. Treninzi se održavaju svakog četvrtka u velikoj sportskoj dvorani u Posušju, a u klubu su angažirani profesori tjelesnog odgoja osnovne i srednje škole, te osoblje HŠK Posušje.

Košarkaški klub Posušje se posljednjih nekoliko sezona natječe u prvoj ligi košarkaškog saveza Herceg-Bosne. Klub je 2016. godine osvojio prvenstvo i izborio nastup

Kickboxing klub „Vitez Mile Bošnjak“

Karate klub Posušje

Košarkaški klub Posušje

Ženski košarkaški klub Posušje

u prvoj ligi Bosne i Hercegovine, ali nažalost zbog nedostatka financijskih sredstava odustalo se od nastupa u prvoj ligi.

U narednim sezonama klub se okrenuo isključivo domaćim igračima, a s domaćim snagama "Žuti" su svake godine u borbi za titulu. Korona je prekinula sezonu 2019./2020. u trenutku dok je Posušje bilo na drugom mjestu. Tim plasmanom sljedeću sezonu ima pravo nastupa u prvoj ligi Bosne i Hercegovine. Odluka kluba o prelasku u viši rang još se ne zna.

Posušje je u cijeloj Bosni i Hercegovini poznato kao košarkaška sredina s velikom podrškom navijača te vjerujemo da će se "Žuti" što prije vratiti tamo gdje pripadaju, a to je prva liga. Klub pored seniora ima i sve mlađe kategorije koje se uspješno natječu sa svojim uzrastima. Veseli što naš klub svake godine daje Hrvatske i BiH košarkaške reprezentativce u mlađim uzrastima kao i u seniorskim.

Ženski košarkaški klub Posušje osnovan je 2014. godine! Već šestu godinu za redom pogon ženske škole košarke broji 100-injak članica. U zadnje tri godine imamo podružnicu škole košarke u Rakitnu. ŽKK Posušje postao je i prvak Bosne i Hercegovine 2016. godine u Sarajevu (kategorija mlađe kadetkinje)!

ŽKK Posušje se ponosi s dvije igračice koje su iz našeg pogona otišle korak dalje: Andrea Marić (reprezentativka Hrvatske), Petra Bošnjak i Ivana Soldo (nastupaju za FSV Rijeka te su potencijalne reprezentativke Hrvatske). Ne smijemo zaboraviti Ana-Mariju Begić koja nije bila dio kluba, ali je naša Posušanka te smo ponosni na nju i njene uspjehe!

Priznanja najboljima

I ove godine najbolji športaši, športski kolektivi i zaslužni športski djelatnici u općini Posušje dobili su svoja priznanja, a svečanost proglašenja najboljih održana je 27. siječnja u općinskoj vijećnici. Manifestaciju je i ove godine organizirao Športski savez uz potporu Općine Posušje.

Program dodjele otvorio je načelnik Branko Bago, koji je uz pozdrave nazočnima čestitao svim ovogodišnjim dobitnicima priznanja. Tijekom svog govora kazao je sljedeće: „Što se tiče športa u općini Posušje, kao što imamo za primjer koliko to znači za naciju kada se bilo koji športski uspjeh ostvari, koliko da ponosa i energije, tako i u Posušju svaki vaš uspjeh na lokalnoj razini i šire nama puno znači. Općina čini onoliko koliko može da vam da potporu, bilo to organizaciji ili financijski, a kako smo obećali, ove godine smo podigli proračun općine Posušje gotovo za 100 posto za same športove te ta stavka sada iznosi 210.000 KM, a sredstva se dodjeljuju transparentno, upravo kroz Športski savez Općine Posušje.“

Predsjednik Športskog saveza Općine Posušje, Zvonimir Širić zahvalio se svim sportašima i športskom osoblju na naporima koje ulažu kako bi se ostvarili dobri športski rezultati na terenima, te se na taj način promicalo i Posušje. „Ništa ne može napraviti promociju općine, kako to možete vi. Zato vam od srca zahvaljujem i nadam se da će te još više raditi i doprinositi svojim klubovima i promicati posušku općinu. Športski savez općine Posušje, sukladno svojim mogućnostima, uvijek pomaže svojim klubovima, unutar ove velike obitelji koja se sve više i više širi. Danas s ponosom možemo reći da imamo 13 klubova od kojih mnogi broje preko 100 članova, a nadam se da će taj broj u budućnosti rasti.“ kazao je Širić.

Priznanja su dodijeljena u sljedećim kategorijama:

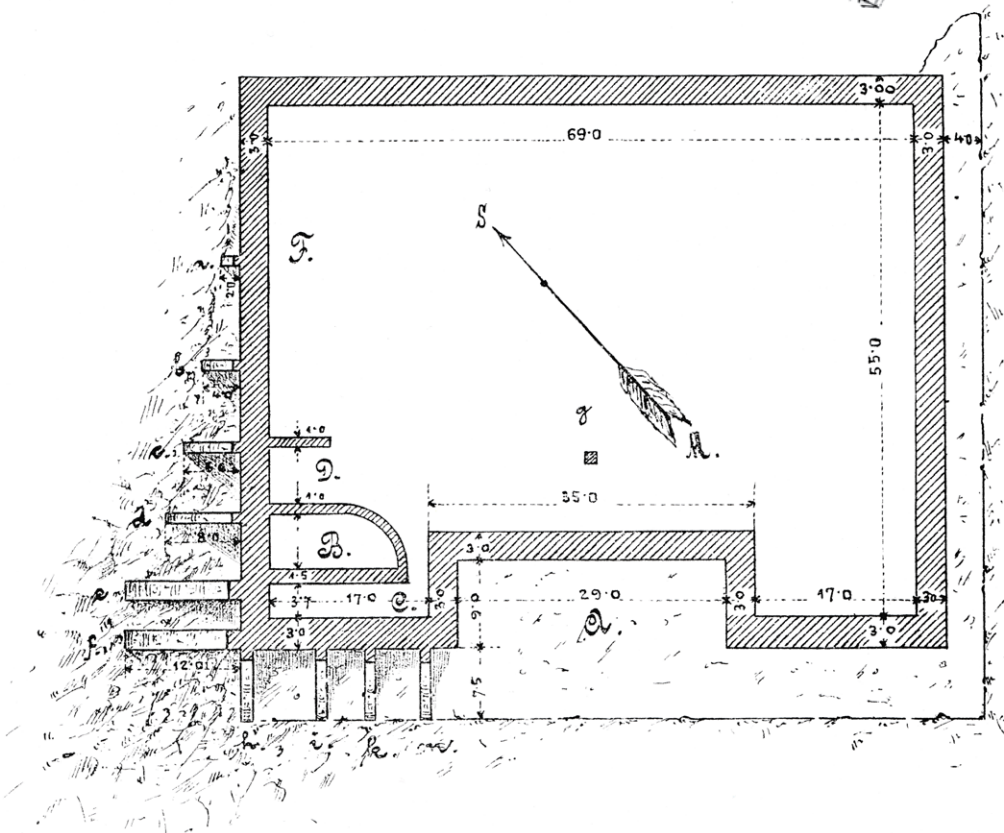
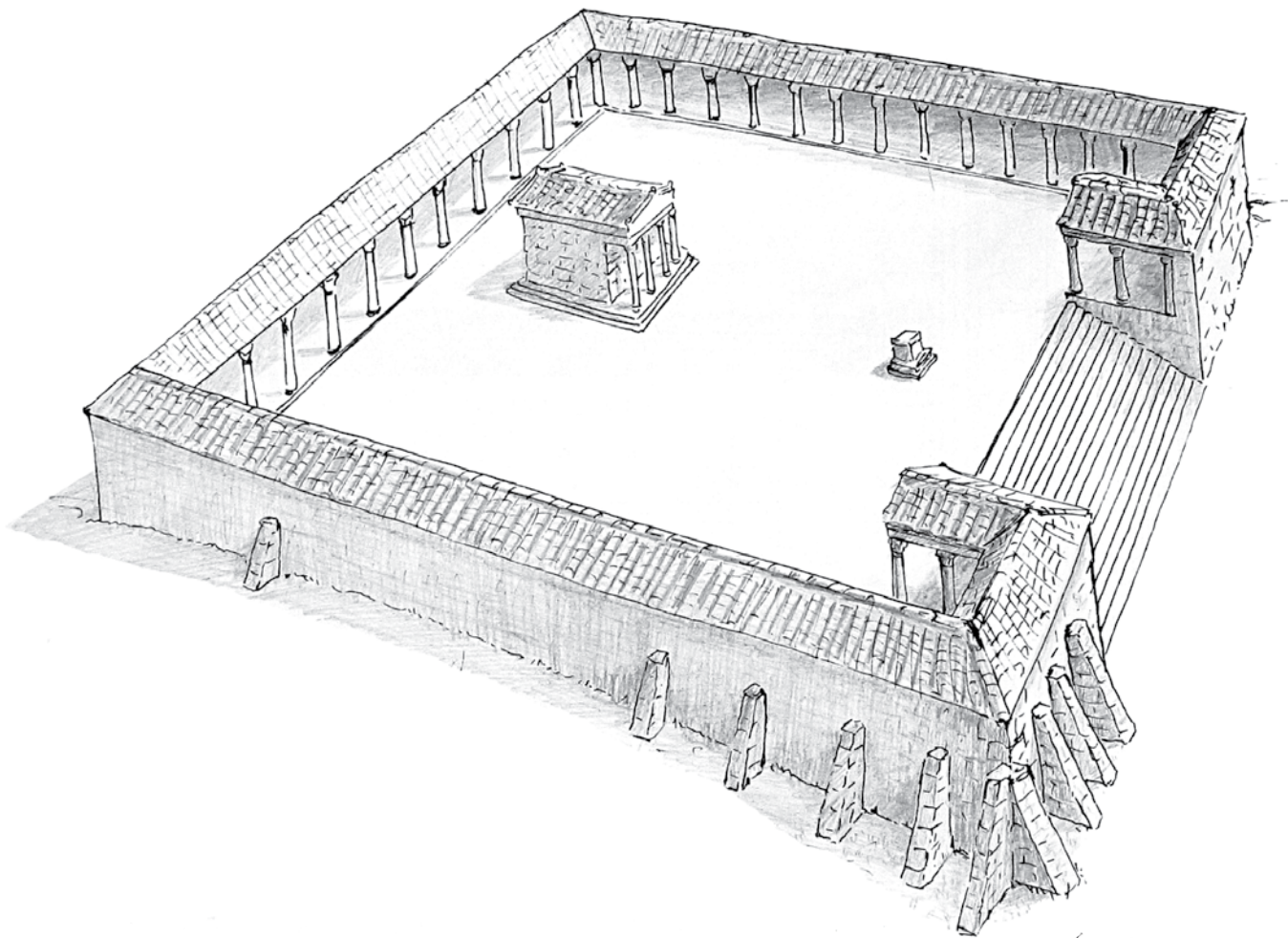
- najbolji senior – **Davor Landeka**, HŠK Posušje
- najbolja seniorka – **Ivana Galić**, Karate klub Posušje
- najbolji junior – **Matej Lebo**, HŠK Posušje
- najbolja juniorka – **Sara Grubišić**, Taekwondo klub Poskok, Posušje
- najbolji kadet – **Nikola Lebo**, KK Posušje
- najbolja kadetkinja – **Lucija Miličević**, Taekwondo klub „Poskok“ Posušje
- najbolja momčad – **HŠK Posušje**
- Posebno priznanje, Zaslužni sportski djelatnik, dodijeljeno je **Miljenku Kutleši** dugogodišnjem treneru Kickboxing klub „Vitez Mile Bošnjak“, Posušje.

Najbolji posuški športaši

Skica i tlocrt antičkog spomeničkog kompleksa

Posušje info

kolovoz, 2020.

Općina Posušje
Fra Grge Martića 30
Posušje 88240 Bosna i Hercegovina
Telefon: 039 681 035
Fax: 039 681 041
www.opcina-posusje.ba

